

340.151

ง 1118

8-3

แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.)
ในจังหวัดอุทัยธานี

19 S.ศ. 2539

ปริญญานิพนธ์

ของ

มงคล ค่อยประเสริฐ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

พฤษภาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

12 52556

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

..... กรรมการ
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์)

..... กรรมการ
(รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 10 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลง ได้เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณายิ่งจาก รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ รศ.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ซึ่งเป็นประธานและกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ และ รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ ซึ่งได้กรุณาเป็นกรรมการสอบ และให้คำแนะนำ ในการทำปริญญานิพนธ์เป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมงาน และผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและ เป็น กำลังใจในการดำเนินงานวิจัยเรื่องนี้มาโดยตลอด รวมทั้งหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอก โรงเรียนอำเภอในจังหวัดอุทัยธานีทุกอำเภอ ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนและ ครูประจำกลุ่มประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ที่ได้ร่วมมือในการเก็บแบบสอบถามทำให้งานวิจัย นี้สำเร็จด้วยดี

นอกจากนี้ขอขอบคุณ คุณสุชิน นามจันทร์ลักษณ์ ศึกษานันท์ ศึกษานิเทศก์สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอสารภี ที่ได้ร่วมมือจัดวิเคราะห์ด้วยโปรแกรม SPSS/PC+ คุณสุรัตน์ ก้อนนาค คุณอนุรัตน์ คาวเรือง อาจารย์ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี ที่จัดพิมพ์ต้นฉบับ และแบบสอบถามตลอดจนทำรูปเล่มงานวิจัยครั้งนี้

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย

มงคล ค่อยประเสริฐ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ.....	8
แนวคิดและทฤษฎีของแรงจูงใจ.....	10
ลักษณะของแรงจูงใจ.....	12
ประเภทของแรงจูงใจ.....	13
แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการมาเรียน.....	14
การขยาย โอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน.....	16
หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533.....	17
ความมุ่งหวังของหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.).....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
สมมุติฐานในการวิจัย.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	33

4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	37
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา.....	38
ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ.....	40
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา หลักสูตร ปอ.....	49
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	67
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	70
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
วิเคราะห์ข้อมูล.....	71
สรุปผลการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	86
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม.....	87
ภาคผนวก ข แบบสอบถามการวิจัย.....	90
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	99
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	101

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกรายอำเภอ.....	31
2	ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. จำแนกตามสถานภาพ.....	38
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา หลักสูตร ปอ. โดยรวมและรายด้าน.....	40
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา หลักสูตร ปอ. ด้านอาชีพ.....	41
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา หลักสูตร ปอ. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง.....	43
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของ นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านสังคม.....	45
7	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา หลักสูตร ปอ. ด้านอื่น ๆ.....	47
8	เปรียบเทียบแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. จำแนกตามเพศ... ..	49
9	แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ... ..	50
10	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของ นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านอาชีพ จำแนกตามอายุ.....	51
11	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของ นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง จำแนกตามอายุ.....	52
12	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของ นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านสังคม จำแนกตามอายุ.....	53
13	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของ นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านอื่น ๆ จำแนกตามอายุ.....	54
14	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของ นักศึกษาหลักสูตร ปอ. โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ.....	55

15	แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามจำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	56
16	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. จำแนกตามจำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	57
17	แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา.....	58
18	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านอาชีพ จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา.....	59
19	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา... ..	60
20	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านสังคม จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา.... ..	61
21	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านอื่น ๆ จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา.....	62
22	เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา... ..	63
23	แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง.....	64
24	ปัญหาเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. จำแนกเป็นรายด้าน.....	66
25	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. จำแนกเป็นรายด้าน.....	68

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ และสามารถปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกในยุคโลกาภิวัตน์ได้ รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาเป็นอย่างมาก จึงกำหนดแนวทางในการจัดการศึกษา คือ ให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์เหมาะสมแก่กาลเวลาและบริบทของสังคมไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 5)

กระทรวงศึกษาธิการเป็นกระทรวงหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญ ในการที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2538 กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดนโยบาย และเป้าหมายด้านการศึกษา ให้การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของปวงชน (Universal Education) โดยตั้งเป้าหมายสำหรับนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2537 ได้เข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 1,050,000 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 98 ของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด อีกทั้งรณรงค์ให้ผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนปีการศึกษา 2537 มีโอกาสได้เรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนให้ได้มากที่สุด (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2537 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย ข้อที่ 8.1.2 ที่กล่าวว่า เร่งขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน จาก 6 ปีเป็น 9 ปี ให้ทั่วถึงโดยเร็วอย่างมีคุณภาพทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ให้ได้ร้อยละ 98 ภายในปี 2539

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2535:2) ได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

1. เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (สพช.)
2. จัดตั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาใหม่ ปีละ 100 โรงเรียน (สศ.)
3. จัดตั้งสาขาโรงเรียนมัธยมในโรงเรียนประถมศึกษาปีละ 20 แห่ง (สพช.)
4. ให้ทุนการศึกษาจัดหาเครื่องแบบนักเรียน เครื่องเขียน แบบเรียนและตั้งกองทุน

อาหารกลางวัน แก่นักเรียนผู้ด้อยฐานะในโรงเรียนทั้งภาครัฐ และเอกชน (สศ. สช.)

5. เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (กศน.)
6. เปิดสอนหลักสูตรพิเศษ (ทหารเกณฑ์) (กศน.)
7. พัฒนารูปแบบการจัดการประถมศึกษา สำหรับเด็กพิการร่วมกับเด็กปกติ (สช.)
8. จัดการศึกษาสงเคราะห์ และการศึกษาพิเศษในโรงเรียนทั้งภาครัฐและเอกชน (สศ. สช.)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ถือว่าเรื่องการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นนโยบายของชาติและเป็นนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ จึงบรรจุไว้ในวัตถุประสงค์นโยบายและมาตรการของแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) โดยให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ ได้ระบุไว้ในนโยบายเรื่องการศึกษาพื้นฐาน และต่อเนื่องข้อ 1 ว่า "เร่งขยายโอกาส และกระจายความเป็นธรรมในการให้บริการการศึกษาพื้นฐานและการศึกษาต่อเนื่องที่มีคุณภาพแก่ประชาชนที่อยู่นอกกระบบโรงเรียนให้ทั่วถึง เพื่อเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ การดำรงชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ" (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 19) โดยจัดหลักสูตรที่หลากหลาย เพื่อให้ประชาชนได้เลือกเรียนตามสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละบุคคล ได้แก่

1. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530
2. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) พุทธศักราช 2533
3. หลักสูตรพิเศษ

สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533 นี้ ได้พัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน เป็นหลักสูตรที่จะทำให้นักศึกษามีอาชีพ มีรายได้ ควบคู่กับการเรียนรู้ที่ใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตจริงการจัดการเรียนการสอนจะใช้สื่อ แหล่งวิทยาการในชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้านที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพซึ่งกรมการศึกษานอกโรงเรียน (2536:1) ได้กำหนดให้มีหลักการสำคัญ 5 ประการ คือ

1. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้วไม่ประสงค์จะเรียนต่อในระบบใด ๆ ได้มีทางเลือกใหม่ในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ
2. เป็นหลักสูตรที่ช่วยผู้เรียนที่ยัง ไม่มีอาชีพ ไม่มีรายได้ให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ สามารถคิดและตัดสินใจแสวงหาความรู้ ทักษะ เพื่อลงมือประกอบอาชีพพัฒนาและขยายอาชีพได้ตามความต้องการของแต่ละคน

3. เป็นหลักสูตรที่ให้ผู้เรียนเลือกเรียน เนื้อหาสาระ เป็นรายวิชา ได้จบเบ็ดเสร็จในตัวเอง ตามความสามารถและข้อจำกัดของผู้เรียนแต่ละคน กระบวนการเรียนรู้สอดคล้องกับธรรมชาติ ในการดำเนินชีวิตจริง ในสังคมของผู้เรียน

4. เป็นการยอมรับประสบการณ์ทางอาชีพของผู้เรียน ที่มีอยู่แล้วให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนตามหลักสูตรนี้

5. เป็นการเปิดโอกาสให้ใช้ประโยชน์จากแหล่งวิทยาการชุมชน ภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่ประสบผลสำเร็จในงานอาชีพ และทรัพยากรท้องถิ่น ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน

เมื่อผู้เรียนได้จบการเรียนตามหลักสูตรนี้แล้ว จะได้รับประโยชน์ คือ

1. นักศึกษาสามารถเข้าสู่อาชีพ พัฒนาอาชีพ มีรายได้เป็นผู้ประกอบการมีธุรกิจอยู่ในท้องถิ่นของตนเอง

2. นักศึกษาสามารถแสวงหาแนวทาง ในการพัฒนาการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ที่เปลี่ยนแปลงไป

3. นักศึกษาจะมีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์มากขึ้นโดยลำดับ

4. นักศึกษาสามารถจะเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน สามารถมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน สังคม และประเทศชาติได้

5. ได้รับประกาศนียบัตรอาชีพ มีศักดิ์และสิทธิ์ตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานีได้ดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเริ่มเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2534 จัด 2 กลุ่ม มีนักศึกษาสมัครเรียนจำนวน 44 คน ปีงบประมาณ 2535 จัด 4 กลุ่ม มีนักศึกษาจำนวน 85 คน ปีงบประมาณ 2536 สามารถขยายได้ 15 กลุ่ม มีนักศึกษาจำนวน 441 คน ปีงบประมาณ 2537 จัดได้ 33 กลุ่มมีนักศึกษาจำนวน 786 คน และในปีงบประมาณ 2538 สามารถดำเนินการได้ถึง 51 กลุ่ม มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนถึง 1,133 คน

จากจำนวนนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นในแต่ละปีแสดงให้เห็นว่าหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) สามารถช่วยบุคคลที่พลาดโอกาสทางการศึกษา ในระบบโรงเรียนให้เข้ามาหาความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพตามความต้องการของตน ทำให้จำนวนนักศึกษาที่มาสมัครเรียนมีมากขึ้นเรื่อย ๆ จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาถึงองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุจูงใจในการมาเรียน

ของนักศึกษาทั้งในด้านลักษณะส่วนตัวและเหตุผล ตลอดจนความคิดเห็น ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) เพื่อนำผลการศึกษาในครั้งนี้ ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนดำเนินงาน โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานีโดยจำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนปีที่จบจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของนักศึกษา อาชีพของนักศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ ที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้า ทำให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ดังนี้

1. ทราบถึงแรงจูงใจของนักศึกษาที่สมัครเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานีเพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
2. เป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาการดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โดยใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ประชากรได้แก่ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ในจังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ 2538 จำนวน 1,133 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 296 คน

3. ขอบเขตเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ.ของจังหวัดอุทัยธานีใน 4 ด้านตามแนวคิดของโรเจอร์ คือ ด้านอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น

1.1 เพศ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1) เพศชาย

2) เพศหญิง

1.2 อายุ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) ต่ำกว่า 18 ปี

2) 18 - 26 ปี

3) สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป

1.3 จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของนักศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

1) 1 - 3 ปี

2) 4 - 6 ปี

3) มากกว่า 6 ปีขึ้นไป

1.4 อาชีพของนักศึกษา แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) ประกอบอาชีพส่วนตัว

2) ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ

3) ยังไม่มีอาชีพ

1.5 อาชีพของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

1) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2) เกษตรกรรม

3) รับจ้าง

4) ค้าขาย

2. ตัวแปรตาม ตัวแปรตามในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

- 2.1 แรงจูงใจด้านอาชีพ
- 2.2 แรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง
- 2.3 แรงจูงใจด้านสังคม
- 2.4 แรงจูงใจด้านอื่น ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แรงจูงใจ (Motivation) หมายถึง สิ่งเร้าหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นเหตุชักนำให้แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ๆ

2. แรงจูงใจในการมาเรียน หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นเหตุให้นักศึกษาคัดสนใจมาเรียน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ตามแนวคิดของโรเจอร์ โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ

2.1 แรงจูงใจด้านอาชีพ หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้ผู้ใหญ่วางหาความรู้โดยการกลับเข้ารับการศึกษากลับครั้ง เป็นการเข้ามาเรียนด้วยความมุ่งมั่นเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการทำงานและอาชีพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ อาชีพหลักหรืออาชีพรอง

2.2 แรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง หมายถึง ปัจจัยที่สนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้ใหญ่ด้านความรู้ทั่วไป กิจกรรมเสริมสร้างสรรค์เพื่องานอดิเรก เป็นการเรียนเพื่อพัฒนาศักยภาพของคนตามความสนใจ

2.3 แรงจูงใจด้านสังคม หมายถึง ปัจจัยที่ทำให้เกิดกิจกรรมการศึกษาด้วยเหตุผลทางด้านสังคม เช่นการมาเรียนเพื่อต้องการมีเพื่อนใหม่ รู้จักครูผู้สอน บรรยากาศที่แปลกไปจากชีวิตประจำวัน การพัฒนาทางสมอง และสติปัญญาเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม

2.4 แรงจูงใจด้านอื่น ๆ หมายถึง ปัจจัยที่เป็นเหตุผลอื่น ๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่การได้มีโอกาสที่สองสำหรับผู้พลาดโอกาสในการเรียนจากระบบโรงเรียน สถาบันการอำนวยความสะดวกและโอกาสที่จะได้เรียนรู้ใหม่ ๆ

3. นักศึกษา หมายถึง ประชาชนที่มาลงทะเบียนเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ในปีการศึกษา 2538 ของจังหวัดอุทัยธานี

4. อาชีพของนักศึกษา หมายถึง การมีอาชีพในระหว่างเรียนเป็นอาชีพส่วนตัวหรือ

ช่วยผู้ปกครองทำอาชีพหลัก และประกอบอาชีพที่เรียนเป็นอาชีพเสริมรายได้ หรือยัง ไม่มีอาชีพ

5. อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพหลักที่ผู้ปกครองนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ประกอบอาชีพอยู่ในขณะที่นักศึกษา กำลังเรียน และสามารถสนับสนุนการเรียนของนักศึกษาได้

6. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) หมายถึง หลักสูตรขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน พุทธศักราช 2533 ที่จัดการศึกษาสำหรับผู้จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าที่ไม่ได้เรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ได้มีโอกาสศึกษาเพื่อพัฒนาให้มีกระบวนการคิดแสวงหาความรู้ทักษะเพื่อการเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพหรือการพัฒนาอาชีพตลอดจนการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน มีการประกอบอาชีพอยู่กับบ้าน โดยมีครูประจำกลุ่มเป็นผู้ให้คำแนะนำและให้ท้องถิ่น, ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหลักสูตร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจของคน และนำเสนอเป็นตอน ๆ ดังนี้

ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ

แนวคิดและทฤษฎีของแรงจูงใจ

ลักษณะของแรงจูงใจ

ประเภทของแรงจูงใจ

แนวทางในการสร้างแรงจูงใจในการเรียน

การขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน

หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533

ความมุ่งหวังของหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายและความสำคัญของแรงจูงใจ

แรงจูงใจ (Motives) หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้อิทธิพลกระทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอย่างมีจุดหมายปลายทาง ซึ่งอาจเกิดจากสิ่งเร้าภายใน หรือภายนอกก็ได้ คือแรงดันที่ทำให้บุคคลกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งจนสำเร็จ หรืออาจกล่าวว่า เป็นแรงชักนำจากสิ่งที่มาเร้าให้ความต้องการเกิดแรงขับเคลื่อนมาทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมไปในแนวทางใดแนวทางหนึ่งแรงจูงใจเป็นกำลังที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมโดยการเร้าภายในตัวบุคคล เช่น เมื่อกระหายน้ำจะมีแรงผลักดันเป็นแรงจูงใจให้ต้องการน้ำจึงดำเนินการไปแสวงหาน้ำ

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า "แรงจูงใจ" ไว้หลายคน เช่น คิด (สัปดาห์ วัฒนธรรม. 2533 : 102 ; อ้างอิงมาจาก Kidd.1937:101) ได้ให้ความหมายไว้ว่า "แรงจูงใจ มาจากคำกริยาในภาษาละตินว่า "Movere" ซึ่งมีความหมายว่า เป็นสิ่ง โน้มน้าว หรือมักจะชักนำให้บุคคลเกิดการกระทำหรือปฏิบัติการ" ส่วนโลเวลล์ (สัปดาห์ วัฒนธรรม. 2533 : 102 ; อ้างอิงมาจาก Lovell.1980 : 109) ให้ความหมายของแรงจูงใจว่า

เป็นกระบวนการที่ชักนำใ้มน้าวให้บุคคลเกิดความพยายามเพื่อที่จะสนองตอบตามความต้องการบางประการให้บรรลุผลสำเร็จ"

อิงลิช แอนด์ อิงลิช (พรณี ชูทัย เจนจิต. 2533 : 289 ; อ้างอิงมาจาก English and English. 1970) ให้ความหมายของแรงจูงใจ แยกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. เป็นตัวแปรที่อยู่ภายในที่ควบคุมการแสดงพฤติกรรม คนเรามีแรงพลังที่จะแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ เป็นเรื่องทางสัญชาตญาณ

2. เป็นกระบวนการเฉพาะอย่างเชิงทฤษฎี ที่กระตุ้นให้เกิดการส่งพลังตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยเฉพาะ โดยทำให้เกิดการตอบสนองนั้นเด่นกว่าการตอบสนองอื่น ๆ ในสถานการณ์เดียวกัน เป็นเรื่องของแรงขับ ซึ่งเป็นตัวกระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรม

3. เป็นกิจกรรมซึ่งคนนำมากระตุ้นให้บุคคลอื่นทำในสิ่งที่ตนเองต้องการ เช่น การใช้แรงจูงใจของครูมีประสิทธิภาพจนทำให้แรงจูงใจในการเรียนของเด็กสูงขึ้น เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากตัวเสริมแรง หรือสิ่งจูงใจต่าง ๆ ซึ่งเป็นแรงจูงใจภายนอก

จากความหมายของแรงจูงใจทั้งสามลักษณะ จะเห็นว่าในความหมายแรกเป็นเรื่องของสัญชาตญาณ ความหมายที่สองเป็นเรื่องของแรงขับ ซึ่งเกิดขึ้นภายในสำหรับความหมายที่สามเป็นสิ่งที่เร้าจากภายนอกที่มากระตุ้นให้คนแสดงพฤติกรรม

สำหรับในประเทศไทย มีผู้ให้ความหมายของแรงจูงใจในแง่มุมต่าง ๆ คือ

ชม ภูมิภาค (2516 : 48) ได้ให้ความหมายของการจูงใจ คือ ภาวะที่บุคคลถูกกระตุ้นโดยแรงขับ เพื่อจะให้บรรลุหลักชัย ซึ่งหลักชัยนั้นจะเป็นตัวกำหนดให้พฤติกรรมสิ้นสุดลง

สุชา จันท์เอม (2517 : 94) กล่าวว่า การจูงใจหมายถึงสภาวะที่อันตรัยถูกกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อบรรลุสู่จุดหมายปลายทางที่วางไว้

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2528 : 227) กล่าวว่า แรงจูงใจหมายถึงการกระตุ้นหรือก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยอาศัยสิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แรงจูงใจประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1. แรงจูงใจ (Motive) ได้แก่ ความต้องการ ความสนใจ ทศณคติ ลักษณะนิสัย สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายในร่างกาย

2. สิ่งจูงใจ (Incentive) ได้แก่ สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่อยู่ภายในร่างกายซึ่งเป็นตัวกำหนดทิศทางของพฤติกรรม

จากการให้ความหมายของนักจิตวิทยา และนักการศึกษาดังกล่าวข้างต้น จึงอาจสรุป

ความหมายของแรงจูงใจว่า หมายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มากระตุ้นให้คน แสดงพฤติกรรมตอบสนอง โดยการตอบสนองนั้นต้องมีจุดหมายด้วย ซึ่งจะกลายเป็นนิสัยในเวลาต่อมา

แนวคิดและทฤษฎีของแรงจูงใจ

การศึกษาเกี่ยวข้องกับเรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

การสำรวจในประเทศอังกฤษโดยสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ (NIAE: National Institute of Adult Education) ทำการวิจัย พบว่าเหตุผลจูงใจด้านอาชีพเป็นเหตุให้ผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อเป็นเหตุผลที่สำคัญและรองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง และเพื่อนำไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ในครอบครัว เช่น กลุ่มแม่บ้าน (Captive wives) เหตุจูงใจทางสังคม (Social Motives) และเหตุผลอื่น เช่น สนใจกิจการนั้นโดยเฉพาะ โปรแกรมเปิดสอนอยู่ใกล้ ๆ บ้าน และมาเรียนเพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี (สวัสดี วัฒนวงศ์ 2533:11; อ้างอิงมาจาก Rogers, 1979:13-20) กล่าวไว้ดังนี้

1. แรงจูงใจด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการให้ผู้ใหญ่แสวงหาความรู้โดยการเข้ารับการศึกษ่อีกครั้ง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใหญ่วัยต้นเป็นการเข้ามาเรียนด้วยความมุ่งมั่นเกี่ยวกับความก้าวหน้าในการงานและอาชีพ

2. แรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง (Self - Development) เป็นการสนองความต้องการส่วนบุคคลของผู้ใหญ่ โดยเฉพาะด้านความรู้ทั่วไป กิจกรรมเสริมสร้างสรรคเพื่องานอดิเรก เป็นการเข้ามาเรียนเพราะต้องการพัฒนาศักยภาพของตน ตามความสนใจให้มากขึ้น แรงจูงใจประเภทนี้จะเป็นหญิงมากกว่าชาย

3. แรงจูงใจด้านสังคม (Social Motives) กิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนค่อนข้างมาก ด้วยเหตุผลทางด้านสังคมเข้ามาเรียนเพื่อมีเพื่อนใหม่ รู้จักครูผู้สอน บรรยากาศที่แปลกไปจากชีวิตประจำวัน และในขณะเดียวกันมีแรงจูงใจในการเรียนเพื่อพัฒนาทางสมองและสติปัญญาแทรกด้วย

4. แรงจูงใจด้านอื่น ๆ (Other Motives) สำหรับเหตุผลอื่น ๆ ในการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ ช่วยให้มีโอกาสที่สองสำหรับผู้พลาดโอกาสในการเรียนจากระบบโรงเรียน บางคนเข้ามาด้วยเหตุผลที่สถาบันอำนวยความสะดวก ทำให้มีโอกาสเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ

นิก้า นิธยาน. (2530:56-62) กล่าวถึงทฤษฎีที่ว่าด้วยแรงจูงใจทุกทฤษฎีเห็น

พ้องกันว่า แรงจูงใจขั้นพื้นฐานเป็นแรงขับให้เกิดพฤติกรรมจะมีข้อแตกต่างกัน ที่สำคัญก็เพียงประเด็นเกี่ยวกับลักษณะหน้าที่ของแรงจูงใจเท่านั้น ซึ่งพอประมวลแนวคิดที่แตกต่างกันได้ 3 หลักการต่อไปนี้

1. แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังลดความเครียด (Tension Reduction) พฤติกรรมทั้งหลายของเราเป็นความพยายามที่จะลดความเครียดด้วยการระบายความรู้สึกที่เกิดจากการกระตุ้นของแรงขับทั้งสิ้น ได้จาก

ก. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Freud) เชื่อว่า แรงขับกำเนิดในเชิงชีววิทยาเป็นตัวกระตุ้นความรู้สึกภายในตัวเรา หมายถึง ความต้องการ หรือความปรารถนานั้นเองและได้แบ่งลักษณะเป็น 2 ประเภท ได้แก่ ลักษณะเฉพาะแห่งการดำรงชีวิต และลักษณะเฉพาะแห่งความตาย

ข. ทฤษฎีการเรียนรู้ด้วยการเสริมแรง คอลลาร์ด และมิลเลอร์ (Dollard, and Miller, 1950) แบ่งแรงจูงใจเป็น 2 แบบ คือ แรงจูงใจปฐมภูมิ อันได้มาแต่กำเนิด และแรงจูงใจทุติยภูมิ อันได้มาด้วยการเรียนภายหลัง

2. แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังความสามารถ (Competence) ไวท์ (White, 1960) กล่าวว่า คนเรามีแรงขับโดยกำเนิดอีกอย่างหนึ่งซึ่งถือว่าแรงขับในด้าน "ผลสัมฤทธิ์" คือ ความปรารถนาที่ได้รับผลจากสิ่งแวดล้อม

3. แรงจูงใจในฐานะเป็นพลังพัฒนาความเจริญงอกงาม (Force-for-Growth) คือ แรงจูงใจเป็นตัวพลังสำคัญในการพัฒนา "คน" ให้เจริญงอกงามเต็มที่ถึงขั้นสูงสุด คือ การเข้าใจตนเองและโลกอย่างถ่องแท้

นอกจากนี้ยังมีอีกหลายทฤษฎีที่เป็นทฤษฎีสำคัญของแรงจูงใจซึ่ง อัญชลี แจ่มเจริญ (2530 : 13) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีพื้นฐาน ได้แก่ ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการการยกย่องนับถือ ความต้องการการยอมรับในสังคม ความต้องการโอกาสก้าวหน้า ความต้องการเข้าใจตนเองได้ถูก ความต้องการด้านสุนทรีย์

2. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ (Psychoanalysis) เชื่อว่าการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์เป็นผลมาจากแรงขับ 2 ประการ เป็นแรงขับทางเพศ และแรงขับทางด้านความก้าวร้าว

3. ทฤษฎีระบบพฤติกรรมทฤษฎีนี้ชี้ให้เห็นเกี่ยวกับแรงจูงใจทางด้านความหิวแปรเปลี่ยน

พฤติกรรมของมนุษย์ได้หลายอย่าง นอกจากนั้นยังต้องการแรงจูงใจไม่พึงพิงช่วยให้มนุษย์สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น ต้องการมีเพื่อน หมู่คณะ

4. ทฤษฎีแรงจูงใจที่เกิดจากการหิวรู้ เน้นที่บุคคลรู้เป้าหมายการดำเนินชีวิตและวางระดับความหวัง รวมทั้งทางเลือกให้ตนเอง

มาสโลว์ (สัณห์ วัฒนวงศ์. 2533:103; อ้างอิงมาจาก Maslow. 1943) ได้เสนอทฤษฎีในลักษณะของลำดับขั้นความต้องการ แยกเป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย และสรีรวิทยา
2. ความต้องการความปลอดภัย
3. ต้องการได้รับความรักและการเป็นสมาชิกของกลุ่ม
4. ต้องการได้รับการยกย่อง และมีเกียรติยศชื่อเสียง
5. ต้องการได้กระทำตามความสามารถที่เป็นจริง

ความต้องการขั้น 1 และ 2 เป็นความต้องการส่วนบุคคลขั้น 3 และ 4 เป็นความต้องการทางสังคม ส่วนความต้องการขั้น 5 เป็นความต้องการทางสติปัญญา

บรูม นิคมานนท์ (2528:321) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจให้ผู้ใหญ่มาเรียนเหตุหนึ่งคือแรงจูงใจในด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลที่สำคัญ และชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ตอนต้นเข้าเรียน เพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและความรู้ เพื่อที่จะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น

ลักษณะของแรงจูงใจ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2519 : 18) ได้กล่าวถึงลักษณะของแรงจูงใจไว้ดังนี้

1. แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่มีความต้องการ หรือแสดงพฤติกรรมบางอย่างตามความชอบของตัวเอง ตามความพอใจ

2. แรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motivation) หมายถึง สภาวะของบุคคลที่ได้รับการกระตุ้นจากภายนอก มองเห็นจุดหมายปลายทาง และนำไปสู่การแสดงพฤติกรรมของบุคคลโดยทั่วไป

พรณี ช.เจนจิต (2528 : 268) ได้กล่าวถึงแรงจูงใจทางสังคมว่าเป็นแรงจูงใจอันเนื่องมาจากลักษณะและท่าทีของการอบรมเลี้ยงดู ตลอดจนสภาพของสังคมที่บุคคลเกี่ยวข้อง

ด้วย จะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรม ซึ่งอาจจะ เป็นพฤติกรรมที่เกิดจากแรงจูงใจภายนอกหรือแรงจูงใจภายในอาจจำแนกได้ดังนี้

1. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นความต้องการที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จ ตลอดจนประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจะมีผลต่อการตั้งระดับความคาดหวัง
2. แรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ เป็นความต้องการเป็นที่ยอมรับ ได้รับความนิยมนในกลุ่ม หลีกเลี่ยงการโต้แย้งและมีพฤติกรรมคล้ายตาม
3. แรงจูงใจใฝ่ก้าวร้าว เป็นความต้องการที่จะขจัดความโกรธหรือความคับข้องใจ โดยใช้ความรุนแรงโดยทางวาจา หรือทำทาง การก้าวร้าวเกิดจากการเรียนรู้โดยการเลียนแบบ
4. แรงจูงใจใฝ่อำนาจ เป็นความต้องการที่มีอิทธิพลเหนือการตัดสินใจของบุคคลทั้ง โดยตรงและ โดยอ้อม เป็นความพยายามที่จะควบคุมสิ่งที่มีอำนาจเหนือตน
5. แรงจูงใจใฝ่พึ่งพา เป็นความต้องการความช่วยเหลือต้องการความมั่นใจจากผู้อื่น

ประเภทของแรงจูงใจ

ได้มีผู้จัดประเภทของแรงจูงใจไว้ ดังนี้

เซอร์รีฟ (สวัดน์ วัฒนวงศ์. 2533:103 อ้างอิงมาจาก Sherif. 1956) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ

1. แรงจูงใจด้านร่างกาย แรงจูงใจทางด้านนี้จะมีสูงมากในวัยเด็กตอนต้น และวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย
 2. แรงจูงใจทางด้านสังคม เป็นความต้องการที่มีผลมาจาก ด้านชีววิทยาของมนุษย์ ในความต้องการอยู่ร่วมกันกับครอบครัว เพื่อน เป็นความต้องการส่วนบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
- ธำรงค์ศักดิ์ หมั่นจักร และ ศรีสง่า กรรณสูต (2533 : 109) ได้แบ่งประเภทของแรงจูงใจออกเป็นดังนี้

1. แรงจูงใจที่เป็นผลจากความต้องการทางด้านร่างกาย เช่น ความหิว ความกระหาย
2. แรงจูงใจส่วนบุคคลโดยเฉพาะ เกิดจากบุคคลมีความต้องการทางกายและสังคม เป็นความอยากรู้ อยากรูเห็น

3. แรงจูงใจอันเป็นผลจากความต้องการทางสังคม แรงจูงใจประเภทนี้เรียนรู้จาก ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม

แนวทางการสร้างแรงจูงใจในการมาเรียน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่ว ๆ ไป มักจะต้องอาศัยบางสิ่งบางอย่าง เป็นตัวสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน ทั้งที่เป็นแรงจูงใจภายในหรือแรงจูงใจภายนอก ฤกษ์ภา ศักดิ์ศรี (2530 : 123) เสนอแนะวิธีสร้างแรงจูงใจไว้ ดังนี้

1. การเร้าให้นักเรียนเกิดความสนใจ ความสนใจถือว่าเป็นแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดของการเรียน ครูจึงต้องหาสิ่งต่าง ๆ มาเพื่อเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียน
2. การให้รางวัลและการทำโทษ ในแง่ของจิตวิทยาเชื่อว่า การให้รางวัลจะมีผลต่อการเรียนรู้มากกว่าการทำโทษ เพราะการให้รางวัลเป็นการช่วยให้เกิดการอยากเรียน
3. การชมเชยและการตำหนิ ซึ่งในทางจิตวิทยาถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการให้รางวัลและการทำโทษ แต่เป็นเรื่องใหญ่มากจึงถือได้ว่าเป็นวิธีการจูงใจวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ผลดีมา เพราะทำให้ผู้เรียนมีกำลังใจ มีความพยายามมากขึ้น
4. การแข่งขันและการร่วมมือ เป็นวิธีการจูงใจที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพยายามปรับปรุงตนเองให้มากขึ้น
5. การฝึกอบรมเลี้ยงดู การเลี้ยงดูของครอบครัวจะมีผลโดยตรงต่อระดับแรงจูงใจของเด็ก เช่น ความรัก ความอบอุ่น ปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว
6. การให้นักเรียนรู้ความก้าวหน้าของตน ความก้าวหน้าจากเดิมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองประสบผลสำเร็จเกิดความภูมิใจและ เป็นแรงผลักดันให้อยากก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ
7. การตั้งระดับความมุ่งหวัง คือการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตั้งระดับความมุ่งหวังให้สอดคล้องกับความสามารถของตน สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของแต่ละคน
8. พยายามให้ทราบถึงความมุ่งหมายหรือความตั้งใจที่จะเรียน กล่าวคือ ถ้าผู้เรียนทราบความมุ่งหมายของการเรียนแล้ว ย่อมดีกว่าเรียนโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย ความมุ่งหมายจะกลายเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียน การทำงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ
9. การสอน ถือว่าเป็นวิธีกระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนได้วิธีหนึ่ง โดยเฉพาะการให้คะแนน ผู้เรียนทุกคนย่อมมีความอยากที่จะได้คะแนนมาก
10. ความอยากรู้ อยากเห็น และความต้องการที่จะเข้าใจ และรับรู้ในเรื่องต่าง ๆ

11. การยอมรับนับถือจากผู้อื่น มนุษย์ทุกคนไม่ว่าเด็กหรือผู้ใหญ่ ย่อมมีความต้องการแสดงออกให้สังคมยอมรับถึงความสามารถของตน

12. ความสำเร็จในการทำงาน ความสำเร็จจะก่อให้เกิดความปลื้ม

✓ อัครลี แจ่มเจริญ (2530:11) ได้สรุปว่าการเกิดแรงจูงใจ มีลำดับขั้นตอนที่เริ่มต้นมาจาก มีสิ่งเร้ามาเร้าร่างกาย ร่างกายเกิดความต้องการ ร่างกายเกิดแรงขับ และร่างกายต้องพยายามทำพฤติกรรมที่ต้องการ เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนองแล้ว ร่างกายก็จะกลับเข้าสู่สภาพความชุ่มชื้นและค่อย ๆ เข้าสู่ภาวะปกติ การจูงใจจึงมีกระบวนการเป็นขั้นตอนดังนี้

ร่างกายเกิดความต้องการ

↓
เกิดแรงขับพฤติกรรมที่ต้องการ

↓
ความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง

การจูงใจประสบผลสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคุณภาพของ เครื่องล่อ ซึ่งต้องจัดให้เหมาะสมกับบุคคล

สวัณณ์ วัฒนวงศ์ (2529:234-235) สรุปท้ายบทจิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่พัฒนาการและการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ เป็นความรู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนโดยตรงซึ่ง เนื้อหาและแนวความคิดส่วนใหญ่ มุ่ง ไปสู่เป้าหมายดังกล่าว โดยได้กล่าวถึงลักษณะและการกิจซึ่งพัฒนาของผู้ใหญ่แต่ละวัยว่ามีความรับผิดชอบและบทบาทอะไรบ้าง ทั้งนี้ เพราะว่าบทบาทของผู้ใหญ่มักจะมีผลกระทบโดยตรงกับการเรียนรู้และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จะได้คำนึงถึงองค์ประกอบด้านนี้ไว้ด้วย

สมมุติฐานที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ก็คือ สิ่งที่จะช่วยบอกเหตุให้ผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ควรจะ ได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งประกอบไปด้วย ระยะเวลาที่ยาวนานในช่วงชีวิตของผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงบทบาท ภาระหน้าที่ วุฒิภาวะของผู้ใหญ่ ประสบการณ์ และการที่สามารถเป็นผู้เรียนด้วยตนเอง

ส่วนปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้

✓ เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่ (2525:19-20) พบว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของบุคคลขึ้นอยู่กับฐานะทาง เศรษฐกิจ จำนวนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ชื่อเสียงด้านคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่ตั้งของสถานศึกษา พจน์ สะ เพียรชัย

(2526:8-13) กล่าวว่าความต้องการทางการศึกษา ค่านิยมในปรัชญา การยังไม่ได้ประกอบอาชีพและการเน้นคุณค่าและความสำคัญของการศึกษา เป็นเหตุจูงใจให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน ส่วน ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ ออยุธยา (2526:32-34) กล่าวว่า แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนของบุคคลในแต่ละระดับ จะมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับวัยฐานะและโอกาสของบุคคลนั้น ๆ ในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้ ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสียบุตรหลานให้ได้เรียนถึงระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวยให้เรียน อาจเรียนถึงระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีไม่อาจส่งเสียให้เรียนถึงระดับอุดมศึกษาได้ ก็จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อน เมื่อมีโอกาสนี้ในภายหน้า และถ้ามีความสนใจกลับเข้าศึกษาต่อใหม่ ในการศึกษาของกลุ่มหลังนี้มีลักษณะแตกต่างไปจากกลุ่มแรก คือคนกลุ่มหลังนี้มักจะเลือกเรียนในสิ่งที่ตนสนใจ เพื่อเพิ่มพูนวิทยฐานะทางสังคมและเศรษฐกิจด้วย กรมวิชาการ (2533 : 3) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคมโดยวางกรอบความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาผู้เรียนไว้ 3 ด้าน คือ

1. การพัฒนาคน
2. การพัฒนาอาชีพ
3. การพัฒนาสังคม

และประหยัด ทองมาก (2529:48) กล่าวว่า แรงจูงใจยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียน คือ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในมนุษย์ทุกคนอีกด้วย

การขยายโอกาสทางการศึกษานอกโรงเรียน

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2534 : 6-16) ได้กำหนดหลักการการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นแผนระยะยาว ปีการศึกษา 2535 -2539 ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบ ถือว่าเป็นการขยายการศึกษามากระดับเป็น 9 ปี ตามนโยบายของรัฐบาล ซึ่งเป็นมาตรการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีคุณภาพ และคุณธรรม เป็นพลเมืองดี สามารถเลือกรับผลิต และปรับตนให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

ปรัชญาหรือแนวคิด โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ มุ่งการพัฒนาคนให้มีศักยภาพในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถคิดอย่างเป็นระบบ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ตัดสินใจแก้ปัญหาของตนเองได้ ลงมือทำกิจกรรมตามความรู้ ความ

สามารถของตนเองได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และปรับตัวให้เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพ
ความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยี

รูปแบบการจัดการศึกษา จัดได้ 2 รูปแบบคือ รูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ
โรงเรียนและรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยจัดหลักสูตรเป็น 5 หลักสูตร คือ

1. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
สำหรับผู้เรียนในระบบโรงเรียน
2. หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2530
สำหรับผู้เรียนนอกระบบโรงเรียน
3. หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) พุทธศักราช 2533 สำหรับกลุ่มเป้าหมาย
ผู้เรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ในชนบทที่ไม่ได้เรียนต่อ ให้มีโอกาส
ศึกษาตามหลักสูตรนี้ โดยให้ท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหลักสูตร
4. หลักสูตรพระปริยัติธรรมสายสามัญ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพระภิกษุ
สามเณร เรียน
5. หลักสูตรพิเศษสำหรับคนกลุ่มเป้าหมายพิเศษที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนกำลังจะ
จัดทำขึ้น

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2533 ข: 3-10) ได้กำหนดหลักสูตรประกาศนียบัตร
อาชีพ พุทธศักราช 2533 เพื่อดำเนินการเรียนการสอนไว้ ดังนี้

หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช 2533

หลักการ

1. เป็นการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือ
เทียบเท่า ที่ไม่ได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้มีโอกาสศึกษาตามหลักสูตรนี้
2. เป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีกระบวนการคิด การแสวงหาความรู้
ทักษะเพื่อการเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพหรือการพัฒนาอาชีพตลอดทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ให้เป็นไปตามความพร้อม ความต้องการของตนเอง ชุมชนและสังคม
3. เป็นการจัดการศึกษาที่มีเนื้อหาสาระเป็นรายวิชาจบในตัวให้ผู้เรียนสามารถเลือก
เรียนตามความจำเป็นของการประกอบอาชีพที่ตนเองตัดสินใจเลือก
4. เป็นการจัดการศึกษาที่ยอมรับประสบการณ์ทางอาชีพของผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของ

การเรียนรู้หลักสูตร

5. เป็นการจัดการศึกษาที่สนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเอกบุคคลท้องถิ่น และประเทศชาติ

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อพัฒนาผู้เรียนใหม่มีความสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ โดยตระหนักถึงคุณค่าความเป็นไทย
2. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ ทรัพยากร เทคโนโลยี และข่าวสารข้อมูล ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การงานและอาชีพ
3. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจในโลกของงานอาชีพ รู้จักตนเอง สังคมและมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ ตัดสินใจเลือกอาชีพ หรือพัฒนาอาชีพของตน
4. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์อย่างครบกระบวนการของการประกอบอาชีพ
5. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้รู้วิธีการศึกษาหาความรู้เพื่อการค้นคิด การทดลองในสิ่งที่จะเสริมหรือพัฒนาประสิทธิภาพของการประกอบอาชีพ
6. เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถปฏิบัติตนในการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิต อย่างมีคุณธรรมและจริยธรรม

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 หมวด ดังนี้

1. หมวดวิชาอาชีพ ประกอบด้วยวิชาต่าง ๆ 4 วิชา คือ
 - 1.1 วิชาโลกของงานอาชีพ ว่าด้วยกระบวนการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้เข้าใจ ในลักษณะขอบข่ายของงานอาชีพ การรู้จักและเข้าใจตนเอง การตัดสินใจเลือกอาชีพ การแสวงหาความรู้และประสบการณ์ในอาชีพ การครองอาชีพ การติดตามประเมินผลการแสวงหาช่องทางในการพัฒนาอาชีพหรือการขยายขอบข่ายการงานอาชีพ
 - 1.2 วิชาการจัดการและการตลาด ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ องค์ประกอบต่าง ๆ ของการประกอบอาชีพ การวางแผน การควบคุม กำกับ ดูแล การประเมินผล และพัฒนาการจัดการและการตลาดเพื่อการประกอบอาชีพมีประสิทธิภาพ
 - 1.3 วิชาทักษะอาชีพ ว่าด้วยมวลประสบการณ์ในการทำงานและความรู้ที่จำเป็น ในอาชีพที่เลือก เพื่อการเข้าสู่อาชีพหรือการประกอบอาชีพ หรือการพัฒนาขยายขอบข่าย

การงานอาชีพ

1.4 วิชาการฝึกประกอบ การ ว่าด้วยการกระบวนกรฝึกประกอบอาชีพให้มรายได้ระหว่างเรียน เพื่อสร้างประสบการณ์ให้เกิดความเชื่อมั่นในการประกอบอาชีพ หรือการพัฒนาอาชีพหรือการขยายขอบข่ายอาชีพในโอกาสต่อไป

2. หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต ว่าด้วยการดำเนินชีวิตในสังคม การแก้ไขปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตการงานและอาชีพ โดยการประยุกต์ใช้ศาสตร์ต่างๆและพื้นฐานความรู้ที่จำเป็น

โครงสร้างทั้งสองหมวด พอสรุปได้ดังนี้

หมวดวิชาอาชีพ

วิชาโลกของงานอาชีพ	8	หน่วยการเรียนรู้
วิชาการจัดการและการตลาด	10	หน่วยการเรียนรู้
วิชาทักษะอาชีพ	20	หน่วยการเรียนรู้
วิชาการฝึกประกอบ การ	34	หน่วยการเรียนรู้

หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต

วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	18	หน่วยการเรียนรู้
รวม	90	หน่วยการเรียนรู้

รายละเอียด

โครงสร้างหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533

หมวดวิชา	ปอ.1			ปอ.2			ปอ.3		
	บังคับ	เลือก	รวม หน่วย การ เรียน	บังคับ	เลือก	รวม หน่วย การ เรียน	บังคับ	เลือก	รวม หน่วย การ เรียน
<u>หมวดวิชาอาชีพ</u>									
วิชาโลกของงานอาชีพ	3	-	3	-	3	3	-	2	2
วิชาการจัดการและ การตลาด	3	-	3	-	3	3	-	4	4
วิชาทักษะอาชีพ	-	6	6	-	6	6	-	8	8
วิชาการฝึกประกอบกร	12	-	12	12	-	12	10	-	10
<u>หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพ ชีวิต</u>									
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	6	-	6	2	4	6	-	6	6
รวม	24	6	30	14	16	30	10	20	30

หลักเกณฑ์การใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ กำหนดให้ใช้เวลาเรียนไม่น้อยกว่า 3 ปียกเว้นที่มีการเทียบโอนความรู้หรือประสบการณ์ โดยให้มีอัตราส่วนการเรียนด้วยตนเองและการเรียนกับกลุ่ม เป็น 3 : 1

อัตราเวลาเรียนของวิชาต่าง ๆ ในแต่ละระดับชั้น กำหนดโดยประมาณดังนี้
 อัตราการเรียนโดยประมาณ

หมวดวิชา	ปอ.1			ปอ.2			ปอ.3		
	ร้อย ละ	ชม./ ปี	ชม./ สัปดาห์	ร้อย ละ	ชม./ ปี	ชม./ สัปดาห์	ร้อย ละ	ชม./ ปี	ชม./ สัปดาห์
<u>หมวดวิชาอาชีพ</u>									
วิชาโลกของงานอาชีพ	10	90	2.25	10	90	2.25	6.67	60	1.5
วิชาการจัดการและ การตลาด	10	90	2.25	10	90	2.25	13.33	120	3
วิชาทักษะอาชีพ	20	180	4.5	20	180	4.5	26.67	240	6
วิชาการฝึกประกอบอาชีพ	40	360	9	40	360	9	33.33	300	7.5
<u>หมวดวิชาส่งเสริมคุณภาพ ชีวิต</u>									
วิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิต	20	180	4.5	20	180	4.5	20	180	4.5
รวม	100	900	22.5	100	900	22.5	100	900	22.5

รายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ถือเป็นวิชาที่มีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติรวมกันอยู่ การกำหนดหน่วยการเรียนให้ถือเวลาเรียน 30 ชั่วโมงเท่ากับ 1 หน่วยการเรียน

X การจัดการเรียนการสอน มีวิธีการจัดตั้งต่อไปนี้

1. การจัดกลุ่มการเรียนสามารถจัดได้ในสถานศึกษา แหล่งหรือสถานที่ต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสม
2. การแนะแนว จัดให้มีการแนะแนวเพื่อให้ข้อมูลให้คำปรึกษาและช่วยเหลือการเรียนของผู้เรียนในช่วงระยะต่าง ๆ ดังนี้

100005

2.1 การแนะนําก่อนเรียน ให้ผู้จัดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการตัดสินใจเลือกอาชีพ การวางแผนการเรียน และวิธีการเรียนตามหลักสูตร ตลอดทั้งการเตรียมตัวเพื่อการเรียน

2.2 การแนะนําระหว่างเรียน ให้ครูประจำกลุ่มทำหน้าที่บริการ ให้คำปรึกษา ควบคุม และติดตามการเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน

2.3 การแนะนําลงจบการศึกษา ให้ครูประจำกลุ่มจัดให้มีการติดตามการประกอบอาชีพ บริการข้อมูลข่าวสารความรู้ใหม่ ๆ รวมทั้งให้คำปรึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง

3. การจัดการเรียน

3.1 การจัดการเรียนสามารถจัดได้ 2 วิธีคือ

3.1.1 ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใหม่ ๆ และผู้ภาวะด้านต่าง ๆ ยังไม่พร้อมที่จะรับผิดชอบตนเอง ให้ครูประจำกลุ่มเป็นผู้จัดการเรียนร่วมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยคำนึงถึงวัย พัฒนาการ ปัญหา ความต้องการของชุมชนทรัพยากรท้องถิ่นและความเป็นไปได้ของการประกอบอาชีพ

3.1.2 ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่าที่มีผู้ภาวะพร้อมที่จะรับผิดชอบตนเอง ให้เลือกเนื้อหาวิชา และกำหนดแผนการเรียนของตนเอง โดยได้รับการแนะนํ และความเห็นชอบของครูประจำกลุ่ม

3.2 วิธีจัดการเรียน หลักสูตรนี้มีทั้งส่วนบังคับและเลือกมีเนื้อหาวิชาจบในตัวเองแต่ละรายวิชาจัดทำเป็นชุดการเรียน และชุดการเรียนแต่ละชุดมีเลขลำดับหน่วยที่ และจำนวนชั่วโมงกำกับ สำหรับให้ผู้เรียนเลือก และตัดสินใจจัดการเรียนด้วยตนเอง เช่น ในวิชาโลกของงานอาชีพ รายวิชาที่บังคับเรียน ได้แก่หน่วยที่ 1 ถึงหน่วยที่ 5 รวม 3 หน่วยการเรียนหรือ 90 ชั่วโมง วิชาการจัดการและการตลาด รายวิชาที่บังคับเรียน ได้แก่ หน่วยที่ 1 ถึงหน่วยที่ 7 รวม 3 หน่วยการเรียน หรือ 90 ชั่วโมง และวิชาส่งเสริมคุณภาพชีวิตบังคับหน่วยที่ 1 ถึงหน่วยที่ 9 รวม 8 หน่วยการเรียน หรือ 240 ชั่วโมง นอกนั้นเลือกรายวิชาที่จำเป็น และสอดคล้องกับอาชีพที่เลือกเรียนให้ครบตามจำนวนหน่วยการเรียน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในวิชานั้น ๆ

4. วิธีเรียน มีขั้นตอนการเรียนดังนี้

4.1 เรียนด้วยตนเองโดยใช้ชุดการเรียน

4.2 พบกลุ่ม

4.3 ศึกษาหาประสบการณ์ตามที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้

4.4 ฝึกประกอบการ

5. ขั้นตอนการเรียนรู้ และการฝึกประกอบการให้มีขั้นตอนดังนี้

5.1 จัดแนะแนวให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอน วิธีเรียน การจัดแผนการเรียนรู้

5.2 สำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนวิชาในส่วนที่บังคับก่อน

5.3 เมื่อผู้เรียนเรียนวิชาส่วนที่บังคับในวิชาโลกของงานอาชีพและตัดสินใจเลือกอาชีพได้แล้ว จึงจัดให้ลงทะเบียนเรียนวิชาทักษะอาชีพ

5.4 เรียนวิชาอื่น ๆ ทั้งบังคับและเลือก บูรณาการ กับการฝึกประกอบการ

5.5 การฝึกประกอบการ ให้สามารถฝึกได้ในสถานศึกษา แหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ สถานประกอบอาชีพอิสระ หรือประกอบอาชีพอิสระของตนเอง โดยสถานศึกษา ครูผู้สอน หรือครูประจำกลุ่มให้คำปรึกษา กำกับดูแลติดตามอย่างใกล้ชิดให้ผู้เรียนมีความพร้อมสามารถประกอบอาชีพให้มีรายได้ระหว่างเรียนหรือพัฒนาอาชีพหรือขยายขอบข่ายอาชีพของตน

6. การควบคุมและติดตามการเรียนรู้ ครูประจำกลุ่มดำเนินการควบคุม และติดตามการเรียนรู้ การทำกิจกรรมของผู้เรียนตลอดหลักสูตร โดยอาจใช้วิธีการต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

การเทียบโอนผลการเรียน

ให้เป็นไปตามเกณฑ์การเทียบโอนผลการเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

การประเมินผลการเรียน

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533

การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533

เงื่อนไขการใช้และการพัฒนาหลักสูตร

1. ให้แต่ละรายวิชาเป็นรายวิชาที่จบในตัวเองสามารถทำการวัดและประเมินผลเมื่อจบแต่ละรายวิชาได้

2. สถานศึกษาสามารถพัฒนารายวิชาให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรแต่ละวิชาที่กำหนดไว้ได้ เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนได้อย่างเหมาะสมกับสภาพปัญหาความจำเป็นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยอนุมัติของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค

3. ให้กรมการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด สามารถพัฒนาหลักสูตรกลุ่มรายวิชา และกลุ่มรายวิชาทักษะอาชีพที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยยึดจุดประสงค์ของแต่ละกลุ่มรายวิชาที่ปรากฏอยู่ในหลักสูตรนั้นไปโดยการอนุมัติของกรมการศึกษานอกโรงเรียนหรือศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาค

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งยกเลิก เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงรายวิชา และเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ พุทธศักราช

2533

จุดเน้นความแตกต่างของเนื้อหาสาระวิชาที่เรียน กระบวนการเรียนและจุดเน้นของการเรียนแต่ละหลักสูตร บอ. คือ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน.2534:61)

หลักสูตร บอ.1 เน้นการให้ผู้เรียนเข้าสู่อาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียน

หลักสูตร บอ.2 เน้นการให้ผู้เรียนมีอาชีพ และพัฒนาอาชีพให้มั่นคงยิ่งขึ้น

หลักสูตร บอ.3 เน้นการให้ผู้เรียนพัฒนาและขยายขอบข่ายอาชีพที่ทำอยู่ได้เมื่อผู้เรียนจบตามหลักสูตร สิ่งที่คุณเรียนจะได้รับคือ

1. ได้รับความรู้ มีอาชีพ มีรายได้จากการทำอาชีพในระหว่างเรียนไม่ทิ้งกัน

2. ได้รับบัตร แสดงว่าเรียนจบในแต่ละ บอ.

3. ผู้ที่เรียนจบ บอ.3 จะได้รับประกาศนียบัตร ที่มีศักดิ์และสิทธิ์ เท่ากับผู้เรียน

จบระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สามารถนำไปใช้ศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไปได้

คุณสมบัติของผู้จะสมัครเรียน บอ. มีดังนี้

1. มีสัญชาติไทย

2. สอบได้วัดผลอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

- ประถมศึกษาปีที่ 6 ประถมศึกษาปีที่ 7 (เดิม)
- หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่ ระดับที่ 3
- หลักสูตรการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ระดับที่ 3
- หลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาปีที่ 3

(ม.3 เดิม)

- นาฏศิลป์ชั้นต้น ปีที่ 3
- นักร้องชั้นเอก
- หรือหลักสูตรอื่นใดที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเทียบให้เท่าประถมศึกษา

ปีที่ 6

พระภิกษุ สามเณร ไม่สามารถเรียนตามหลักสูตร ปอ. นี้ได้

ความมุ่งหวังของหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)

วินัย สายหงษ์ (2535:244) ได้สรุปว่าการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) เป็นความมุ่งหวังที่จะแก้ปัญหาการไม่เรียนต่อของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อันมีสาเหตุหลายประการ คือ

1. ชาชนชนที่ห่างไกลมีโอกาสเรียน มีอาชีพ มีรายได้และอยู่ในท้องถิ่นภูมิลำเนาเดิม
2. เป็นการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคม โดยให้ชุมชน สังคม เป็นแหล่งสถานศึกษา ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต การงานและอาชีพ
3. ผู้เรียนมีกระบวนการ "คิดเป็น" เป็นช่องทางในการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตอย่างเป็นระบบ โดยเรียนรู้ด้วยการค้นคว้าด้วยตนเองเพื่อการพึ่งพาตนเอง
4. ประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตจริง กับการศึกษาตามหลักสูตรเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันหรือผสมผสานกลมกลืนกัน
5. เรียนตามความต้องการของเอกัตบุคคล
6. ระดมทรัพยากรทางการศึกษาและอาชีพในท้องถิ่นมาร่วมจัดการศึกษา ให้แก่บุตรหลานของตน

มุ่งหวัง เพื่อแก้ปัญหาการไม่เรียนต่อคือ

1. ปัญหาอายุงาน
2. ปัญหาผู้ปกครอง ไม่เห็นคุณค่าของการเรียนต่อ หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ

(พอ.) เรียนแล้วมีอาชีพ มีรายได้ระหว่างเรียนและหลังเรียน

3. ปัญหาผู้ปกครองต้องการใช้แรงงานลูกหลานของตนในการประกอบอาชีพหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ มีระบบการเรียนที่ผูกติดกับการประกอบอาชีพของผู้ปกครอง

4. ปัญหาการคมนาคมไม่สะดวก ระยะทางห่างไกล หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพจัดการเรียนการสอนในหมู่บ้านผู้เรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องแรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ และการศึกษาเรื่องการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ได้มีผู้ศึกษาไว้ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

สมคิด อัสระวัฒน์ (2533 : 33) ได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะการตัดสินใจด้านอาชีพของประชาชนซึ่งอยู่นอกระบบโรงเรียน ว่า จากกลุ่มตัวอย่าง 200 คน ส่วนใหญ่หยุดการศึกษาระมาณ 2 - 5 ปี ก่อนกลับมาศึกษาอีกครั้ง สำหรับกลุ่มวิชาชีพจะใช้เวลา 4 - 5 ปี สาเหตุมาจากปัญหาครอบครัวองค์ประกอบที่ผู้เรียนกลุ่มวิชาชีพนำมาประกอบการตัดสินใจ คือตามประเภทของผู้เรียน (ใจชอบ) ผู้เรียนกลุ่มวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่มีเรหาข้อมูลระยะเวลาที่ใช้ในการคิดจนถึงตัดสินใจอยู่ในช่วงระหว่าง 2 - 3 ปี และช่วงระยะเวลาทางการตัดสินใจจนถึงสมัครใช้เวลาต่ำกว่า 1 เดือน เป็นส่วนใหญ่ลักษณะการตัดสินใจในการเลือกอาชีพของประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นแบบ "คิด-ตัดสินใจ-กระทำ" ไม่มีการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ พื้นความรู้เดิม การพึ่งพาตนเองหรือการทำงานไม่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพของประชาชน

สุชาติ จันทนบ, สมคิด พรหมจักษ์ และคณะ (2535:31) ได้วิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ เรื่อง "การประเมินผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด" ว่า

ด้านปัจจัยเบื้องต้นและด้านการปฏิบัติ โดยภาพรวมของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นส่วนใหญ่ มีปัจจัยเบื้องต้นและมีการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ปานกลางส่วนด้านผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ชาติรี อายุวัฒน์ และคณะ (ม.บ.บ. : 69-71) ได้ศึกษาเด็กและเยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้ศึกษาต่อเกี่ยวกับสาเหตุ และแนวทางการจัดการศึกษานอก

โรงเรียนพบว่า แนวทางวิธีการฝึกวิชาชีพที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย คือ วิชาชีพที่ตรงกับความต้องการ และให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร กระบวนการกลุ่มสอดคล้องกับคุณธรรมที่จำเป็นต่อวิถีชีวิตอย่างต่อเนื่องก่อนเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการและเมื่อเสร็จสิ้นโครงการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการพัฒนาตนเอง เป็นการฝึกอาชีพเชิงธุรกิจให้ผู้เรียนเห็นช่องทางการประกอบอาชีพจัดวัสดุฝึกให้ผู้เรียน และเรียนโดยไม่เสียค่าเล่าเรียน ผู้เรียนชอบในการจัดให้มีการทัวอาชีพ และฝึกทักษะนอกสถานที่ ให้ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกัน ในระบบกลุ่ม มีการพัฒนากลุ่มในลักษณะกลุ่มพัฒนาอาชีพแบบธรรมชาติและถาวร

วิไล แยมสาชา และคณะ (ม.ป.ป. : 123-126) ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีพสำหรับสตรีในประเทศไทย พบว่าการจัดการศึกษาทุกระดับ ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน สตรีเข้ารับการศึกษาน้อยกว่าชายในเกือบทุกระดับ การจัดการศึกษาอาชีพสอดคล้องกับลักษณะค่านิยม และความเชื่อเดิมของสังคมไทย คือ ชายจะเข้าศึกษาด้านวิชาช่างอุตสาหกรรม การบริหารการเกษตร การปกครอง และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีมากกว่าสตรี สตรีในวัยแรงงานส่วนใหญ่เข้าสู่ตลาดแรงงานและโลกอาชีพ เมื่อจบการศึกษามัธยมศึกษาเพราะปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจน และส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรมต้องช่วยงานในครอบครัว สตรีที่ว่างงานส่วนใหญ่จึงมีการศึกษาในระดับต่ำ ผู้ที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสรับการศึกษา และประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงกว่าสตรีที่อยู่นอกเขตเมืองหรือในเขตชนบท แต่โดยทั่วไปสตรีมีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

คงเดช พรหมยา (2531 : 103) ได้ทำการวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อโอกาสการเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการที่นักเรียนได้เรียนต่อหรือไม่ได้เรียนต่อขึ้นอยู่กับปัจจัย 3 ด้าน คือ

1. ด้านตัวนักเรียน ได้แก่ ผลการเรียน เวลาเรียน การแนะนำเรียนต่อการจัดวางแผนล่วงหน้า การได้อ่านหนังสือต่าง ๆ
2. ด้านครอบครัวและผู้ปกครอง ได้แก่ ระดับการศึกษา อาชีพ และความสนใจเอาใจใส่ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง
3. ด้านโรงเรียนและครู ได้แก่ ความสนใจ การเอาใจใส่ของครูผู้สอน หรือครูประจำชั้น

ในการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นผู้ประกอบอาชีพอิสระได้นั้น ต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ

1. องค์ประกอบทางสังคมและครอบครัว
2. องค์ประกอบทางจิตลักษณะของบุคคล

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ไบเชียร์ (สัทธ เปรมศรี. 2536 :29 ; อ้างอิงมาจาก Boshier. 1971 : 3-26) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ ในประเทศแคนาดา นิวซีแลนด์ และสหรัฐอเมริกา โดยแบ่งแรงจูงใจออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น (Social Relation Ships)
2. การทำตามความคาดหวังของผู้อื่น (External Expectation)
3. การประกอบอาชีพ (Professional Advancement)
4. การหลีกเลี่ยงจากสภาพที่เป็นอยู่ (Escape Stimulation)
5. การนำความรู้ไปช่วยเหลือชุมชน (Social Welfare)
6. การเรียนเพื่อรู้ (Cognitive Interest)

ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้ใหญ่เข้าเรียนด้วยแรงจูงใจที่ต่างกันและตัวแปรด้านอายุ เพศ ระดับการศึกษาและอาชีพมีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจเหล่านั้นด้วย คือผู้ที่มีอายุน้อยมีแรงจูงใจด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง เพศชายมีแรงจูงใจด้านการทำตามความคาดหวังของผู้อื่น และแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง ผู้ที่มีการศึกษาในระดับต่ำมีแรงจูงใจด้านการประกอบอาชีพสูง นอกจากนั้นผู้ที่เข้ามาเรียนอาจมีแรงจูงใจมากกว่าหนึ่งด้าน

มอร์ดอค (Murdock. 1964 : 2351) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน ผลปรากฏว่าในการเลือกอาชีพของนักเรียนส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ให้นักเรียนส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การ สนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ

มอร์สตัน และสมาร์ท (Morstain and Smart.1974:83) ศึกษาแรงจูงใจที่ทำให้ผู้ใหญ่เข้ามาเรียนในสถานศึกษา พบว่า ผู้มีอายุน้อยมีแรงจูงใจในด้านการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นสูง ส่วนเพศชายมีแรงจูงใจในด้านทำตามความคาดหวังของผู้อื่นสูง และเพศหญิงมาเรียนเพราะต้องการความรู้

ฮอร์นาดา และอะเบอด (วชิร โอภิธากร. 2533:20;อ้างอิงมาจาก Hornada and Aboud. 1979) ได้ทำการวิจัยกับผู้ประกอบอาชีพอิสระซึ่งเป็นชาย พบคุณลักษณะเด่นของ

ผู้ประกอบอาชีพอิสระ 5 ประการ คือ

1. มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง
2. ชอบอิสระและรักงานเสรี
3. ชอบเป็นผู้นำ
4. มีความเชื่อมั่นในตัวเองสูง
5. ไม่สนใจเสียงวิพากษ์วิจารณ์ หรือ ไม่เห็นด้วยของผู้อื่น

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการเรียนของผู้ใหญ่ คือ เพศ อายุ ช่วงระยะเวลาการว่างเว้นการเรียน อาชีพ รายได้ ส่วนการมาเรียนของผู้ใหญ่มีแรงจูงใจแตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ในจังหวัดอุทัยธานี โดยศึกษาตามจุดมุ่งหมายการศึกษาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม อาศัยแนวคิดของโรเจอร์ เป็นกรอบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แยกเป็น 4 ด้านคือ

1. แรงจูงใจในด้านอาชีพ
2. แรงจูงใจในด้านมุ่งพัฒนาตนเอง
3. แรงจูงใจในด้านสังคม
4. แรงจูงใจด้านอื่น ๆ

สมมติฐานในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ตั้งสมมติฐานว่า

1. นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่มีช่วงระยะเวลาการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่อาชีพของตนเองต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกัน
5. นักศึกษาที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงแรงจูงใจในการสมัครเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ซึ่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานีเป็นผู้ดำเนินการ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง สร้างเครื่องมือ รวบรวมข้อมูลและเสนอวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ในปี 2538 รวมทั้งสิ้น 1,133 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่นักศึกษาตามข้อ 1 โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) จำนวน 296 คน ซึ่งกำหนดโดยใช้ตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (ไพศาล หวังพานิช. 2531:214; อ้างอิงมาจาก Yamane. 1967:886) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 จัดดำเนินการโดยนำรายชื่อนักศึกษาทั้ง 51 กลุ่ม มาจัดแบ่งเป็นแต่ละอำเภอ ทั้ง 8 อำเภอ แล้วใช้วิธีการจับสลากหมายเลขที่ได้กำหนดไว้แล้ว ตามสัดส่วนของกลุ่มประชากรในแต่ละอำเภอ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 296 คน ตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวนนักศึกษา	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เมืองอุทัยธานี	150	40
หนองขาหย่าง	80	20
ทัพทัน	362	96
สว่างอารมณ์	160	40
หนองฉาง	120	30
ลานสัก	112	30
ห้วยคต	75	20
บ้านไร่	74	20
รวม	1,133	296

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเข้าเรียน หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ โดยใช้แนวคิดของ โรเจอร์

1.2 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า สร้างขึ้น โดยใช้เนื้อหาตามแนวคิดของโรเจอร์

1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งเสนอให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ร่วมพิจารณาแก้ไข

1.4 นำเครื่องมือไปทดลองหาคุณภาพ โดยนำเครื่องมือที่สร้างไปทดลองใช้ กับนักศึกษาที่ไม่ได้ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ที่จังหวัดชัยนาท

1.5 ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือหลังจากทดลองหาคุณภาพแล้ว เพื่อจัดทำเป็นฉบับจริง

2. ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ ได้แก่ อายุ เพศ จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพของนักศึกษา อาชีพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนนจากระดับแรงจูงใจมากที่สุดไปถึงระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด โดยกำหนดคะแนนดังนี้

แรงจูงใจมากที่สุด	ระดับคะแนน 5
แรงจูงใจมาก	ระดับคะแนน 4
แรงจูงใจปานกลาง	ระดับคะแนน 3
แรงจูงใจน้อย	ระดับคะแนน 2
แรงจูงใจน้อยที่สุด	ระดับคะแนน 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. การหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นครั้งนี้ ทดสอบคุณภาพโดยนำร่างแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ที่ไม่ได้ถูกเลือกให้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ และเป็นรายข้อ และรายด้าน ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) โดยใช้วิธีการของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536:171) ได้ค่าความเชื่อมั่น .95

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S_i^2}{St^2} \right)$$

$$\begin{aligned} \alpha &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น} \\ n &= \text{จำนวนข้อของเครื่องมือวัด} \\ \sum s_i^2 &= \text{ค่าคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ} \\ s_t^2 &= \text{ค่าคะแนนความแปรปรวนของ เครื่องมือนั้นทั้งฉบับ} \end{aligned}$$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในการแจกและ เก็บแบบสอบถาม โดยได้ชี้แจงวิธีการเก็บข้อมูลเพื่อให้ทราบขั้นตอนและวิธีการเก็บข้อมูล
2. ส่งแบบสอบถามให้บุคลากรในข้อ 1 ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่อยู่ในความรับผิดชอบ และขอให้รวบรวมแบบสอบถามส่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี ในระหว่างวันที่ 25 ธันวาคม 2538 - วันที่ 10 มกราคม 2539
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนได้ทั้งสิ้น 296 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้เพื่อทำการวิเคราะห์ ซึ่งพบว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้ง 296 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

นำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. คำนวณค่าสถิติพื้นฐาน การคำนวณค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนมีดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2531 : 59)

1.1 หาอัตราร้อยละ สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

1.2 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร (สวัสด์ วัฒนวงศ์. 2527 : 112)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum$ แทน ผลรวมคะแนน (Sigma)

x แทน คะแนนแต่ละตัว

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

1.3 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536:64)

ใช้สูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x แทน คะแนนแต่ละตัวของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย 2 กลุ่มโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 86)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution

$\bar{x}_1, \bar{x}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1,2 ตามลำดับ

S_1^2, S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1,2 ตามลำดับ

n_1, n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1,2

2.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2

กลุ่ม ใช้สูตร (ลัวน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution)

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

2.3 ถ้าแตกต่างกันใช้สถิติ Scheffe-test ในการทดสอบรายคู่

$$F/ = \frac{|\bar{x}_1 - \bar{x}_2|}{\sqrt{MS_w \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

เมื่อ $F/$ = ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา

$\bar{x}_1$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

$\bar{x}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

MS_w = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

n_1 = จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 = จำนวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงแรงจูงใจการเข้าเรียนของ นักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยจำแนกตามเพศ อายุ จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพ ของนักศึกษา และอาชีพของผู้ปกครองซึ่งการศึกษาถึงแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษานั้น ได้ปรับตามแนวคิดของ โรเจอร์ ใน 4 ด้าน ได้แก่ แรงจูงใจด้านอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามจำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัว ข้อคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และข้อคำถาม ปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาข้อเสนอนี้ต่าง ๆ แบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาจำนวนทั้งสิ้น 296 ชุด ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ โดยนำเสนอด้วยมี รายละเอียดต่อไปนี้คือ

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อ ความหมาย ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
S.D.	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
SS	แทน Sum of Squares
MS	แทน Mean Square
n	แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน ค่า t ที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน ระดับขั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom)
*	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
,	แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา
- ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ.
- ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ.
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา

จากการสุ่มนักศึกษาที่เรียนตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ของศูนย์การศึกษาณอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวด้วยค่าร้อยละ ดังตาราง

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. จำแนกตามสถานภาพ

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนผู้ตอบทั้งหมด	296	100.00
1. เพศ		
ชาย	138	46.62
หญิง	158	53.38
2. อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	61	20.61
18 - 26 ปี	165	55.74
สูงกว่า 26 ปี ขึ้นไป	70	23.65
3. จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		
1 - 3 ปี	63	21.28
4 - 6 ปี	124	41.89
มากกว่า 6 ปี ขึ้นไป	109	36.82
4. อาชีพของนักศึกษา		
ประกอบอาชีพส่วนตัว	122	41.22
ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	155	52.36
ยังไม่มีอาชีพ	19	6.42

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
5. อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3	1.01
เกษตรกรกรรม	237	80.07
ค้าขาย	15	05.07
รับจ้าง	41	13.85

จากตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 296 คน เพศหญิง จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 53.38 เพศชายจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 46.62 ด้านอายุ พบว่า นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอายุระหว่าง 18-26 ปี มีมากที่สุด จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 55.74 น้อยที่สุดได้แก่กลุ่มอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 20.61 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่าง 4-6 ปี มีมากที่สุดคือ จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 41.89 ด้านอาชีพของนักศึกษาจำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 52.36 ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ และผู้ปกครองของนักศึกษาประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมมากที่สุด จำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 80.07

ตอนที่ 2 แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ.

ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ใน 4 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ โดยหาค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและการจัดระดับค่าเฉลี่ยซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลค่าไว้ดังนี้

1.00-1.80 หมายถึง แรงจูงใจในการมาเรียน น้อยที่สุด

1.81-2.60 หมายถึง แรงจูงใจในการมาเรียน น้อย

2.61-3.40 หมายถึง แรงจูงใจในการมาเรียน ปานกลาง

3.41-4.20 หมายถึง แรงจูงใจในการมาเรียน มาก

4.21-5.00 หมายถึง แรงจูงใจในการมาเรียน มากที่สุด

ซึ่งค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ได้แสดงไว้ในตาราง 2-6 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมและรายด้าน

แรงจูงใจในการมาเรียน	ค่าสถิติ		ระดับ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านอาชีพ	3.86	0.53	มาก	3
2. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง	3.90	0.58	มาก	2
3. ด้านสังคม	3.65	0.57	มาก	4
4. ด้านอื่น ๆ	4.04	0.58	มาก	1
รวมทุกด้าน	3.85	0.51	มาก	

จากตาราง 3 แสดงว่านักศึกษาหลักสูตร บอ. มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65-4.04$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา
หลักสูตร บอ. ด้านอาชีพ

แรงจูงใจด้านอาชีพ	ค่าสถิติ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. เพื่อนำไปประกอบอาชีพหลัก	3.97	0.82	มาก
2. เพื่อนำไปประกอบอาชีพรอง	3.50	0.97	มาก
3. ครอบครัวประกอบอาชีพนี้ ๆ อยู่ก่อนแล้ว	3.71	1.11	มาก
4. สร้างความมั่นใจให้กับตนเอง	3.93	0.90	มาก
5. โอกาสในการเลือกอาชีพมีมากขึ้น	3.98	1.00	มาก
6. เป็นการเรียนวิชาชีพอยู่กับบ้าน	4.24	0.90	มากที่สุด
7. มีทุนทางบ้านสนับสนุนพอเพียง	3.22	1.08	ปานกลาง
8. มีทุนส่วนหนึ่งจากรัฐลงทุนให้เป็นค่าวัสดุฝึก	3.19	1.22	ปานกลาง
9. วิชาชีพที่เรียนเหมาะสมกับบุคลิกภาพของตน	3.72	0.96	มาก
10. ต้องการมีอาชีพอิสระ	4.16	0.89	มาก
11. ต้องการเปลี่ยนอาชีพ	3.34	1.15	ปานกลาง
12. ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ	4.24	0.90	มากที่สุด
13. ต้องการความสำเร็จในการประกอบอาชีพ	4.31	0.87	มากที่สุด
14. ต้องการปรับปรุงงานอาชีพที่ทำอยู่	4.04	0.99	มาก
15. ต้องการเป็นเจ้าของกิจการ	3.78	1.13	มาก
16. การเรียนวิชาชีพจะช่วยให้หารายได้ เลี้ยงตนเอง	4.06	0.90	มาก
17. การประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงให้แก่ชีวิต	4.18	0.80	มาก
18. มีความเชื่อว่าความรู้ที่ได้จากหลักสูตร วิชาชีพ บอ. สามารถประกอบอาชีพได้	4.03	0.95	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

แรงจูงใจด้านอาชีพ	ค่าสถิติ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
19. การเรียนด้านอาชีพช่วยให้หางานทำได้ง่าย	3.75	0.99	มาก
รวม	3.86	0.53	มาก

จากตาราง 4 พบว่าแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดมี 3 ข้อ คือ ต้องการความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นการเรียนวิชาชีพอยู่กับบ้าน และต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ($\bar{X}=4.31, 4.24, 4.24$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X}=3.50-4.18$) ยกเว้นข้อมีทุนทางบ้านสนับสนุนพอเพียง มีทุนส่วนหนึ่งจากรัฐลงทุนให้เป็นค่าวัสดุฝึก และต้องการเปลี่ยนอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.22, 3.19, 3.34$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา
หลักสูตร บอ. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง

แรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง	ค่าสถิติ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. สัมผัสใจเรียนเอง	4.35	0.91	มากที่สุด
2. โอกาสในการเลื่อนระดับ/ตำแหน่ง	3.17	1.17	ปานกลาง
3. เพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ด้านอาชีพ	4.10	0.89	มาก
4. ยกระดับของตนเองด้วยการเรียน	3.95	0.90	มาก
5. เพิ่มวุฒิทางการศึกษาด้านอาชีพ	4.14	0.93	มาก
6. เป็นวิธีเรียนที่ใช้เวลาน้อย	3.83	1.05	มาก
7. เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ใช้ทุนน้อย	4.07	1.02	มาก
8. เห็นตัวอย่างวิธีเรียนจากนักศึกษารุ่นพี่	3.26	1.25	ปานกลาง
9. สร้างความภูมิใจให้กับตนเอง	4.01	0.81	มาก
10. ทหารายได้ได้ด้วยตนเอง	3.96	0.98	มาก
11. มีความรู้ทัดเทียมกับเพื่อน	3.90	0.88	มาก
12. พิสูจน์ตนเองว่าสามารถเรียนรู้ได้	4.06	0.86	มาก
13. เป็นเกียรติยศของวงศ์ตระกูล	3.55	1.06	มาก
14. ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านอาชีพต่าง ๆ	4.19	0.88	มาก
15. ต้องการแสวงหาความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่	4.00	0.93	มาก
รวม	3.90	0.58	มาก

จากตาราง 5 พบว่า แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้าน
 มุ่งพัฒนาตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มี
 ค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุด คือ สัมผัสใจเรียนเอง ($\bar{x}=4.35$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน
 ระดับมากทุกข้อ ($\bar{x}=3.25-4.19$) ยกเว้นข้อเห็นตัวอย่างวิธีเรียนจากนักศึกษารุ่นพี่ และข้อ
 โอกาสในการเลื่อนระดับ/ตำแหน่ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.26, 3.17$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา
หลักสูตร บอ. ด้านสังคม

แรงจูงใจด้านสังคม	ค่าสถิติ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. เพื่อนแนะนำให้เรียน	3.25	1.16	ปานกลาง
2. ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ง่าย	3.91	0.86	มาก
3. พบปะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมอาชีพ	3.87	0.91	มาก
4. เป็นที่ยอมรับของสังคม	3.79	0.90	มาก
5. เห็นเพื่อนเรียนจึงสมัครเรียน	3.04	1.20	ปานกลาง
6. มีโอกาสในการเลื่อนระดับ/เงินเดือน	3.00	1.24	ปานกลาง
7. มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน	3.89	0.92	มาก
8. การเรียนวิชาชีพทำงานกับเพื่อนได้	3.90	1.00	มาก
9. ต้องการมีเพื่อนใหม่	3.54	1.08	มาก
10. ต้องการรู้จักเพื่อนต่างประเทศ	3.22	1.16	ปานกลาง
11. นำความรู้ไปพัฒนาครอบครัว	4.15	0.92	มาก
12. ต้องการปรับปรุงตนเองในด้านการเข้าสังคม	3.87	0.85	มาก
13. อาชีพที่เรียนสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน	3.93	0.96	มาก
14. ได้แนวทางปรับปรุงสถานที่ทำงานของตน	3.59	1.06	มาก
15. การเรียนทำให้ได้รับการยกย่องจากสังคม	3.61	1.01	มาก
16. ต้องการพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ให้ดีขึ้น	3.82	0.95	มาก
17. การเรียนวิชาชีพช่วยสร้างชื่อเสียงให้ แก่ตนเอง	3.70	1.00	มาก
รวม	3.65	0.57	มาก

จากตาราง 6 พบว่าแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก มี 13 ข้อ ($\bar{X}=3.54-4.15$) นอกนั้นมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 4 ข้อ ($\bar{X}=3.00-3.25$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา
หลักสูตร ปอ. ด้านอื่น ๆ

แรงจูงใจด้านอื่น ๆ	ค่าสถิติ		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต้องการหลักฐานการศึกษาจากทางราชการ	3.96	0.95	มาก
2. สถานที่เรียนอยู่ใกล้บ้าน	4.10	1.00	มาก
3. ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	4.23	0.80	มากที่สุด
4. มีความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการด้านอาชีพ	4.16	0.89	มาก
5. เรียนตามความต้องการของครอบครัว	3.20	1.12	ปานกลาง
6. ต้องการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับโลกของงานอาชีพ	4.12	0.91	มาก
7. เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในชั้นสูงต่อไป	3.96	0.94	มาก
8. ได้รับความเป็นกันเองจากครูประจำกลุ่ม	4.37	0.79	มากที่สุด
9. เป็นโอกาสที่ได้มาเรียน ไม่อยู่ในโลกแคบ	3.92	0.97	มาก
10. ได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานอาชีพกับเพื่อน	4.06	1.01	มาก
11. ได้ความรู้จากการแนะนำของศูนย์ฯ	4.02	1.00	มาก
12. ต้องการความก้าวหน้า	4.33	0.84	มากที่สุด
13. ศูนย์ ฯ อำนวยความสะดวกในการเรียน	4.13	0.95	มาก
รวม	4.04	0.58	มาก

จากตาราง 7 พบว่าแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านอื่น ๆ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากที่สุดมี 3 ข้อ ได้รับความเป็นกันเองจากครูประจำกลุ่ม ต้องการความก้าวหน้า และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ($\bar{X}=4.37, 4.33, 4.23$) ส่วนข้ออื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ทุกข้อ ($\bar{X}=3.92-4.16$) ยกเว้นข้อ เรียนตามความต้องการของครอบครัว มีค่าเฉลี่ยอยู่
ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.20$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา

หลักสูตร บอ.

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. พบว่าค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 4 ด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งรายละเอียดได้นำเสนอในตาราง 3 แล้วนั้น ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยการเปรียบเทียบแรงจูงใจของนักศึกษาหลักสูตร บอ. เพื่อพิสูจน์ตามสมมติฐาน ดังตาราง 8-23

ตาราง 8 เปรียบเทียบแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. จำแนกตามเพศ

แรงจูงใจในการมาเรียน	ชาย		หญิง		t
	X	S.D.	X	S.D.	
1. ด้านอาชีพ	3.82	0.53	3.90	0.53	-1.32
2. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง	3.80	0.57	3.99	0.58	-2.92**
3. ด้านสังคม	3.61	0.52	3.69	0.62	-1.14
4. ด้านอื่น ๆ	3.97	0.55	4.11	0.60	-1.99*
รวมทุกด้าน	3.79	0.48	3.91	0.53	-1.98*

จากตาราง 8 พบว่าแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมที่มีเพศต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านมุ่งพัฒนาตนเองแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ.ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

แรงจูงใจในการมาเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. <u>ด้านอาชีพ</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	2.07	1.03	3.78*
	ภายในกลุ่ม	293	80.04	0.27	
	รวม	295	82.11		
2. <u>ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	2.93	1.46	4.44*
	ภายในกลุ่ม	293	96.75	0.33	
	รวม	295	99.68		
3. <u>ด้านสังคม</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	2.42	1.21	3.74*
	ภายในกลุ่ม	293	94.72	0.32	
	รวม	295	97.14		
4. <u>ด้านอื่น ๆ</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	3.17	1.59	4.81**
	ภายในกลุ่ม	293	96.32	0.33	
	รวม	295	99.69		
<u>รวมทุกด้าน</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	2.51	1.26	4.94**
	ภายในกลุ่ม	293	74.48	0.25	
	รวม	295	76.99		

จากตาราง 9 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษานักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอายุต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีแรงจูงใจในการมาเรียนในด้านอาชีพด้านมุ่งพัฒนาตนเอง และด้านสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านอาชีพ จำแนกตามอายุ

อายุ				
		18-26 ปี	ต่ำกว่า 18 ปี	สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.79	3.92	3.98
18 - 26 ปี	3.79	-	0.13	0.19*
ต่ำกว่า 18 ปี	3.92		-	0.06
สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป	3.98			-

จากตาราง 10 แรงจูงใจในการมาเรียนด้านอาชีพของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ในแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุสูงกว่า 26 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากกลุ่มอายุ 18-26 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง จำแนกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	18 - 26 ปี	ต่ำกว่า 18 ปี	สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป
		3.82	3.95	4.06
18 - 26 ปี	3.82	-	0.13	0.24*
ต่ำกว่า 18 ปี	3.95		-	0.11
สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป	4.06			-

จากตาราง 11 แรงจูงใจในการมาเรียนด้านมุ่งพัฒนาตนเองของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ในแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุสูงกว่า 26 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากกลุ่มอายุ 18-26 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านสังคม จำแนกตามอายุ

อายุ	ค่าเฉลี่ย	18 - 26 ปี	ต่ำกว่า 18 ปี	สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป
		3.57	3.71	3.83
18 - 26 ปี	3.57	-	0.14	0.26*
ต่ำกว่า 18 ปี	3.71		-	0.12
สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป	3.83			-

จากตาราง 12 แรงจูงใจในการมาเรียนด้านสังคมของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ในแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุสูงกว่า 26 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากกลุ่มอายุ 18-26 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านอื่น ๆ จำแนกตามอายุ

อ. เว	ค่าเฉลี่ย	18 - 26 ปี	ต่ำกว่า 18 ปี	สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป
		3.97	4.04	4.22
18 - 26 ปี	3.97	-	0.07	0.25*
ต่ำกว่า 18 ปี	4.04		-	0.18
สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป	4.22			-

จากตาราง 13 แรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ในแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุสูงกว่า 26 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากกลุ่มอายุ 18-26 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวม ทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอายุ

		18 - 26 ปี	ต่ำกว่า 18 ปี	สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป
อายุ	ค่าเฉลี่ย	3.77	3.90	3.99
18 - 26 ปี	3.77	-	0.13	0.22*
ต่ำกว่า 18 ปี	3.90		-	0.09
สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป	3.99			-

จากตาราง 14 แรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมทั้ง 4 ด้านของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ในแต่ละกลุ่มอายุ พบว่า กลุ่มอายุสูงกว่า 26 ปีขึ้นไป มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากกลุ่มอายุ 18-26 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามจำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

แรงจูงใจในการมาเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. <u>ด้านอาชีพ</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	.79	.40	1.43
	ภายในกลุ่ม	293	81.31	.28	
	รวม	295	82.10		
2. <u>ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	1.69	.85	2.53
	ภายในกลุ่ม	293	98.00	.33	
	รวม	295	99.69		
3. <u>ด้านสังคม</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	.55	.27	.83
	ภายในกลุ่ม	293	96.59	.33	
	รวม	295	97.14		
4. <u>ด้านอื่น ๆ</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	2.99	1.49	4.52*
	ภายในกลุ่ม	293	96.71	.33	
	รวม	295	99.70		
<u>รวมทุกด้าน</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	1.03	.51	1.98
	ภายในกลุ่ม	293	75.97	.26	
	รวม	295	77.00		

จากตาราง 15 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีจำนวนปีของการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (บอ.) โดยรวมแตกต่างกัน

อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่มีจำนวนปีการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน

ตาราง 16 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านอื่น ๆ จำแนกตามจำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จำนวนปีที่จบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6		1 - 3 ปี	4 - 6 ปี	มากกว่า 6 ปีขึ้นไป
	ค่าเฉลี่ย	3.85	4.07	4.12
1 - 3 ปี	3.85	-	0.22*	0.27*
4 - 6 ปี	4.07		-	0.05
มากกว่า 6 ปีขึ้นไป	4.12			-

จากตาราง 16 แรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. จำแนกตามจำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่มีช่วงการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มากกว่า 6 ปีขึ้นไป และ 4-6 ปี มีแรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ แตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่มีช่วงการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1-3 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17. แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา

แรงจูงใจในการมาเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. <u>ด้านอาชีพ</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	5.94	2.97	11.42**
	ภายในกลุ่ม	293	76.16	.26	
	รวม	295	82.10		
2. <u>ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	7.08	3.54	11.20*
	ภายในกลุ่ม	293	92.61	.32	
	รวม	295	99.69		
3. <u>ด้านสังคม</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	4.70	2.35	7.44**
	ภายในกลุ่ม	293	92.44	.32	
	รวม	295	97.13		
4. <u>ด้านอื่น ๆ</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	8.97	4.48	14.48**
	ภายในกลุ่ม	293	90.72	.31	
	รวม	295	99.69		
<u>รวมทุกด้าน</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	6.26	3.13	12.97**
	ภายในกลุ่ม	293	70.74	.24	
	รวม	295	77.00		

จากตาราง 17 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียน ด้านอาชีพ ด้านสังคม ด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีแรงจูงใจในการมาเรียนด้านมุ่งพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ด้านอาชีพ จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา

อาชีพของนักศึกษา		ยัง ไม่มีอาชีพ	ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	ประกอบอาชีพส่วนตัว
	ค่าเฉลี่ย	3.70	3.75	4.03
ยัง ไม่มีอาชีพ	3.70	-	0.05	0.33**
ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	3.75	-	-	0.28*
ประกอบอาชีพส่วนตัว	4.03	-	-	-

จากตาราง 18 แรงจูงใจในการมาเรียน ด้านอาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ยังไม่มีอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวแตกต่างกับนักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา

อาชีพของนักศึกษา		ช่วยผู้ปกครอง ประกอบอาชีพ	ยัง ไม่มีอาชีพ	ประกอบอาชีพ ส่วนตัว
	ค่าเฉลี่ย	3.77	3.81	4.09
ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	3.77	-	0.04	0.32*
ยัง ไม่มีอาชีพ	3.81		-	0.28*
ประกอบอาชีพส่วนตัว	4.09			-

จากตาราง 19 แรงจูงใจในการมาเรียนด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาหลักสูตร
ปอ. จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมี
แรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพและ
ยังไม่มีอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านสังคม จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา

อาชีพของนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ยัง ไม่มีอาชีพ	ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	ประกอบอาชีพส่วนตัว
		3.39	3.57	3.79
ยัง ไม่มีอาชีพ	3.39	-	0.18	0.40**
ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	3.57		-	0.22*
ประกอบอาชีพส่วนตัว	3.79			-

จากตาราง 20 แรงจูงใจในการมาเรียน ด้านสังคม ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. พบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ยัง ไม่มีอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ด้านอื่น ๆ จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา

อาชีพของนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ยัง ไม่มีอาชีพ	ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	ประกอบอาชีพส่วนตัว
		3.77	3.92	4.25
ยัง ไม่มีอาชีพ	3.77	-	0.15	0.48**
ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	3.92		-	0.33**
ประกอบอาชีพส่วนตัว	4.25			-

จากตาราง 21 แรงจูงใจในการมาเรียน ด้านอื่น ๆ ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา พบว่านักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่ยัง ไม่มีอาชีพและช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของแรงจูงใจในการมาเรียน
ของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพของนักศึกษา

อาชีพของนักศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ยังไม่มีอาชีพ	ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	ประกอบอาชีพส่วนตัว
		3.66	3.74	4.02
ยังไม่มีอาชีพ	3.66	-	0.08	0.36**
ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	3.74		-	0.28*
ประกอบอาชีพส่วนตัว	4.02			-

จากตาราง 22 แรงจูงใจในการมาเรียน รวมทั้ง 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพของนักศึกษาหลักสูตร บอ. พบว่า นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ยังไม่มีอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างจากนักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนรายคู่อื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 23 แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. โดยรวมและรายด้าน
จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง

แรงจูงใจในการมาเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
1. <u>ด้านอาชีพ</u>	ระหว่างกลุ่ม	3	.51	.17	.60
	ภายในกลุ่ม	292	81.60	.28	
	รวม	295	82.11		
2. <u>ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง</u>	ระหว่างกลุ่ม	3	.26	.09	.26
	ภายในกลุ่ม	292	99.42	.34	
	รวม	295	99.68		
3. <u>ด้านสังคม</u>	ระหว่างกลุ่ม	3	.19	.06	.20
	ภายในกลุ่ม	292	96.94	.33	
	รวม	295	97.13		
4. <u>ด้านอื่น ๆ</u>	ระหว่างกลุ่ม	3	2.04	.68	2.03
	ภายในกลุ่ม	292	97.65	.33	
	รวม	295	99.69		
<u>รวมทุกด้าน</u>	ระหว่างกลุ่ม	3	.45	.15	.57
	ภายในกลุ่ม	292	76.56	.26	
	รวม	295	77.01		

จากตาราง 23 พบว่านักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่าง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ในการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. ครึ่งนี้ ใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ซึ่งมีผู้ตอบกลับมาจำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 47.30 ของกลุ่มตัวอย่าง 296 คน ได้นำเสนอในตาราง 24 และ 25

ตาราง 24 ปัญหาเกี่ยวกับการมาเรียนหลักสูตร ปอ. ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ.
จำแนกเป็นรายด้าน

ปัญหา	จำนวน (N=296)	ร้อยละ
<u>1. ด้านอาชีพ</u>		
1.1 ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ	42	14.20
1.2 ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ	35	11.82
1.3 ผลผลิตมีราคาต่ำ	20	6.76
1.4 งานที่ทำอยู่มีรายได้ไม่พอกับค่าใช้จ่ายในครอบครัว	15	5.07
1.5 ไม่มีที่ทำกินของตนเอง	11	3.72
1.6 ภัยธรรมชาติ ทั้งแห้งแล้ง และน้ำท่วม	9	3.04
1.7 ขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการประกอบอาชีพ	8	2.70
<u>2. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง</u>		
2.1 ขาดแหล่งส่งเสริมความรู้	12	4.05
2.2 ไม่ทราบจะพัฒนาตนเองอย่างไร ไม่มีคนสอน	9	3.04
2.3 พบกัมน้อย เพราะต้องประกอบอาชีพ	7	2.37
2.4 มีความรู้ไม่เพียงพอที่จะประกอบอาชีพนั้น ๆ	5	1.69
2.5 แหล่งฝึกงานมีน้อย	5	1.69
2.6 ปรับตัวให้เข้ากับลูกค้าไม่ค่อยได้	2	0.68

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัญหา	จำนวน (N=296)	ร้อยละ
3. ด้านสังคม		
3.1 มีการพบปะกันน้อย	7	2.37
3.2 ไม่ชอบเข้าสังคม	5	1.69
3.3 สังคมไม่ค่อยยอมรับอาชีพที่ทำ	2	0.68
4. ด้านอื่น ๆ		
4.1 ไม่มีใครมีเวลาเรียน เพราะต้องประกอบอาชีพ	8	2.70
4.2 พ่อ แม่ ไม่มีใครให้การสนับสนุน	3	1.01
4.3 อยู่ห่างจากหน่วยงานของทางราชการ	2	0.68

จากตาราง 24 นักศึกษา หลักสูตร บอ. ได้เสนอปัญหาเพิ่มเติมในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (บอ.) ในด้านอาชีพ ได้แก่ ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ และขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ได้แก่ ขาดแหล่งเสริมความรู้ และไม่ทราบจะพัฒนาตนเองอย่างไร ไม่มีคนสอน ด้านสังคม ได้แก่ มีการพบปะกันน้อย และไม่ชอบเข้าสังคม ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ไม่มีใครมีเวลาเรียน เพราะต้องประกอบอาชีพ และพ่อ แม่ ไม่มีใครให้การสนับสนุน

ตาราง 25 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมาเรียนหลักสูตร ปอ. ของนักศึกษาหลักสูตร ปอ.
จำแนกเป็นรายด้าน

ข้อเสนอแนะ	จำนวน (N=296)	ร้อยละ
1. ด้านอาชีพ		
1.1 หน่วยงานต่าง ๆ ควรให้ความช่วยเหลือ	42	14.20
1.2 จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ	35	11.82
1.3 เปลี่ยนงานใหม่	35	11.82
1.4 ทางราชการควรให้การช่วยเหลืออย่างจริงจัง	9	3.04
1.5 ควรพบผู้รู้ให้มากขึ้น	8	2.70
2. ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง		
2.1 ควรจัดทัศนศึกษาและดูงานมากขึ้น	12	4.05
2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน	8	2.70
2.3 ครูควรไปพบกลุ่มที่บ้านนักศึกษาแต่ละคน	5	1.69
2.4 ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนควรเปิดสอนวิชาชีพเพิ่มมากขึ้น	5	1.69
2.5 เรียนกับครูโดยตรง ไม่ต้องพบกลุ่ม	3	1.01
3. ด้านสังคม		
3.1 ควรจัดให้มีการพบกลุ่มอย่างจริงจัง	12	4.05
4. ด้านอื่น ๆ		
4.1 ลดเวลาเรียนจาก 3 ปี เหลือ 2 ปี	8	2.70
4.2 ให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนหมู่บ้านมากขึ้น	3	1.01
4.3 ควรจัดทัศนศึกษาในช่วง เดือนมีนาคมถึง เดือนเมษายน	2	0.68

จากตาราง 25 นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ได้เสนอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) ในด้านอาชีพ ได้แก่ หน่วยงานต่าง ๆ ควรให้ความ

ช่วยเหลือ และจัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการประกอบอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ได้แก่ การจัดทัศนศึกษาและดูงานมากขึ้น และควรศึกษาเพิ่มเติมทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ด้านสังคม ได้แก่ ควรจัดให้มีการพบกลุ่มอย่างจริงจัง ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ลดเวลาเรียนจาก 3 ปี เหลือ 2 ปี และให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนหมู่บ้านมากขึ้น

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ใน
จังหวัดอุทัยธานี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ของศูนย์การศึกษา
นอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี ตามแนวคิดของโรเจอร์
2. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ของศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนปีที่จบจากชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 อาชีพนักศึกษาหลักสูตร บอ. และอาชีพของผู้ปกครอง
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา
หลักสูตร บอ. ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ ประชากร ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่
ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (บอ.) ในจังหวัดอุทัยธานี ปีงบประมาณ 2538
จำนวน 1,133 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากการสุ่มแบบง่าย
(Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 296 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับแรงจูงใจในการมา
เรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (บอ.) ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอนคือ
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ได้แก่

เพศ อายุ จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพนักศึกษาหลักสูตร ปอ. และอาชีพของ ผู้ปกครองนักศึกษาหลักสูตร ปอ.

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคะแนน จากระดับ แรงจูงใจมากที่สุด ไปถึงระดับแรงจูงใจน้อยที่สุด แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ แรงจูงใจด้านอาชีพ จำนวน 19 ข้อ แรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง จำนวน 15 ข้อ แรงจูงใจด้านสังคม จำนวน 17 ข้อ และแรงจูงใจด้านอื่น ๆ จำนวน 13 ข้อ รวมทั้งสิ้น 64 ข้อ แบบสอบถามมีค่าความ เชื่อมั่น .95

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะทั้ง 4 ด้าน

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จาก หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียน อำเภอ และครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ในจังหวัดอุทัยธานี ทั้ง 8 อำเภอ ในการ แจกและ เก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แจ้งวิธีการเก็บข้อมูลเพื่อให้ทราบขั้นตอน และวิธีการเก็บ ข้อมูลตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จัดสุ่มได้ โดยใช้ช่วงเวลาเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 25 ธันวาคม 2538 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2539
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 296 ฉบับ ได้แบบสอบถาม กลับคืนมาครบทั้ง 296 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบแล้วได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้ง 296 ฉบับ

วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ได้ดำเนินการ ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัว คำนวณค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน แรงจูงใจในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตร อาชีพ (ปอ.) โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ย สำหรับกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม

โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) และกลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองกลุ่ม โดยการทดสอบค่า F (F-Test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จัดวิเคราะห์เป็นรายคู่ ใช้สถิติของ Scheffe-Test การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติดังกล่าว ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ (Statistical Package For The Social Science /Personal Computer)

4. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิดโดยจัดกลุ่มปัญหาและข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน และแจกแจงความถี่ข้อมูลที่ซ้ำกัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษา นักศึกษาหลักสูตร บอ. จำนวน 296 คน เป็นเพศหญิงจำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 53.38 ส่วนเพศชาย จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 46.62 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 18-26 ปี จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 55.74 รองลงมาเป็นกลุ่มอายุสูงกว่า 26 ปีขึ้นไป จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 23.65 และกลุ่มอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 20.61 ในด้านระยะเวลาที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักศึกษาหลักสูตร บอ. ส่วนใหญ่จบมานาน 4-6 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 41.89 รองลงมาจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ 6 ปีขึ้นไป จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 36.82 และจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.28 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ส่วนใหญ่ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 52.36 รองลงมาประกอบอาชีพส่วนตัว จำนวน 122 คน ร้อยละ 41.22 และยังไม่มียาชีพ จำนวน 19 คน ร้อยละ 6.42 ในด้านอาชีพผู้ปกครองของนักศึกษา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมจำนวน 237 คน คิดเป็นร้อยละ 80.07 รองลงมา ได้แก่ อาชีพรับจ้าง จำนวน 41 คน ร้อยละ 13.85 ค้าขาย จำนวน 15 คน ร้อยละ 5.07 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 3 คนร้อยละ 1.01

2. แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. นักศึกษาหลักสูตร บอ. มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.85$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน คือ ด้านอาชีพ ($\bar{X}=3.86$) ด้านมุ่งพัฒนา

ตนเอง ($X=3.90$) ด้านสังคม ($X=3.65$) และด้านอื่น ๆ ($X=4.04$)

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ.

จำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพของนักศึกษา และอาชีพของ
ผู้ปกครอง สรุปได้ดังนี้

3.1 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอื่น ๆ มีแรงจูงใจในการมาเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีจำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านอาชีพ ด้านสังคม และด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านมุ่งพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทั้งด้านอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ด้านสังคมและด้านอื่น ๆ พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะ นักศึกษาหลักสูตร บอ. ได้เสนอปัญหาในด้านอาชีพ ได้แก่ การขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ได้แก่ ขาดแหล่งส่งเสริมความรู้ ด้านสังคม ได้แก่ มีการพบปะกันน้อย ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ไม่มีใครมีเวลาเรียนต้องประกอบอาชีพ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในด้านอาชีพได้แก่ หน่วยงานต่าง ๆ ควรให้ความช่วยเหลือ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ได้แก่ ควรจัดทัศนศึกษาและดูงานมากขึ้น ด้านสังคม ได้แก่ ควรจัดให้มีการ

พบกลุ่มอย่างจริงจัง ด้านอื่น ๆ ได้แก่ ลดเวลาเรียนจาก 3 ปี เหลือ 2 ปี

อภิปรายผล

1. ศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)

จากการวิจัยพบว่า แรงจูงใจในการมาเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.85 เมื่อศึกษาเป็นรายด้านตามแนวคิดของ โรเจอร์ พบว่า

แรงจูงใจด้านอื่น ๆ มีแรงจูงใจมาจากการที่นักศึกษาได้รับความเป็นกันเองจากครูประจำกลุ่ม และต้องการความก้าวหน้าเป็นเหตุผลสำคัญ ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากผู้ใหญ่อต้องการความเป็นกันเอง การดูแลจากครู และมีความพร้อมที่จะเรียน เพื่อความก้าวหน้าสอดคล้องกับ คงเดช พรมยา (2531:103) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการที่นักเรียนได้เรียนหรือไม่ได้เรียนต่อ ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านโรงเรียนและตัวครู อันได้แก่ความสนใจ การเอาใจใส่ของครูผู้สอนหรือครูประจำชั้น สำหรับการต้องการความก้าวหน้าของนักศึกษาเป็นแรงจูงใจในการมาเรียน สอดคล้องกับ อัญชลี แจ่มเจริญ (2530:13) ได้สรุปทฤษฎีสำคัญ ของแรงจูงใจเกี่ยวกับความต้องการโอกาสก้าวหน้าเป็นทฤษฎีพื้นฐาน

แรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง เป็นแรงจูงใจสำคัญที่ 2 พบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษาสมัครใจมาเรียนเอง ซึ่งจากการแนะแนว และได้รู้ถึงเป้าหมายของการเรียนตามหลักสูตร จึงเป็นแรงจูงใจให้มาสมัครเรียน สอดคล้องกับ อัญชลี แจ่มเจริญ (2530:13) ที่ได้กล่าวถึงทฤษฎีแรงจูงใจที่เกิดจากการหยั่งรู้ เป็นที่บุคคลรู้เป้าหมายการดำเนินชีวิต และวางระดับความหวัง รวมทั้งทางเลือกให้ตนเอง

แรงจูงใจด้านอาชีพ เป็นแรงจูงใจสำคัญที่ 3 นักศึกษามีความต้องการความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ และเป็นการเรียนวิชาชีพอยู่กับบ้าน เป็นแรงจูงใจในการมาเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีฐานะยากจนทำให้ไม่สามารถไปเรียนในภาคปกติ ทำให้พลาดโอกาสทางการเรียน เมื่อมีหลักสูตรนี้ จึงเข้าเรียนเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และเป็นการเรียนอยู่กับบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับ บรูม นิคมานท์ (2528:321) ที่ได้กล่าวถึงเหตุจูงใจให้ผู้ใหญ่มาเรียนเหตุหนึ่งคือ เหตุจูงใจในด้านอาชีพ (Vocational Motives) เป็นเหตุผลสำคัญ และชัดเจนที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคนหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ตอนต้น เข้าเรียนเพราะต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและความรู้ เพื่อที่จะได้ทำงานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดีขึ้น ได้รับการเลื่อนชั้น

เลื่อนตำแหน่ง หรือเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533:11) ที่กล่าวถึงการสำรวจโดยสถาบันการศึกษาผู้ใหญ่แห่งชาติ (NIAE) พบว่าเหตุผลจูงใจด้านอาชีพเป็นเหตุผลที่สำคัญและรองลงมาได้แก่ เหตุผลอื่น ๆ เช่น สนใจกิจการนั้นโดยเฉพาะ โปรแกรมเปิดสอนอยู่ใกล้บ้าน

แรงจูงใจด้านสังคม เป็นแรงจูงใจที่อยู่ในสำคัญสุดท้ายพบว่า นักศึกษาเลือกอาชีพที่เรียนสอดคล้องความต้องการของชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะของประชาชนในชนบทส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพหรือเลือกอาชีพที่มีการทำให้ชุมชนนั้น ๆ เป็นการศึกษาสืบทอดจากครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ อารังศักดิ์ หมั่นจักร และศรีสง่า กรรณสูต (2533:109) ที่ได้แบ่งประเภทแรงจูงใจอันเป็นผลจากความต้องการทางสังคม คือ แรงจูงใจที่เรียนรู้จากประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ และค่านิยม

2. เปรียบเทียบแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ.

นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีเพศต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านมุ่งพัฒนาตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสังคมเก่า หญิงไม่ได้รับการสนับสนุนให้เรียนจากผู้ปกครอง แต่ในสภาพทางสังคม การเมือง อาชีพ การยอมรับความสามารถและด้านการศึกษาในปัจจุบัน หญิงและชายเท่าเทียมกัน จึงทำให้หญิงมีแรงจูงใจในการมาเรียนมากกว่าชาย ซึ่งสอดคล้องกับ วิไล แยมสาขา (ม.บ.บ.:123-126) ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีพสำหรับสตรีในประเทศไทยพบว่า การจัดการศึกษาทุกระดับทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียน สตรีเข้ารับการศึกษาน้อยกว่าชายในเกือบทุกระดับ การจัดการศึกษาอาชีพสอดคล้องกับลักษณะค่านิยมและความเชื่อเดิมของสังคมไทย คือชายจะเข้าศึกษาด้านวิชาช่างอุตสาหกรรม การบริหาร การเกษตร การปกครองและวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีมากกว่าสตรี สตรีในวัยแรงงานส่วนใหญ่เข้าสู่ตลาดแรงงาน และโลกอาชีพ เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ เพราะปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัวยากจน และส่วนใหญ่อยู่ในภาคเกษตรกรรมต้องช่วยงานในครอบครัว สตรีที่ว่างงานส่วนใหญ่จึงมีการศึกษาในระดับต่ำ ผู้ที่อยู่ในเขตเมืองมีโอกาสรับการศึกษา และประกอบอาชีพที่มีรายได้สูงกว่าสตรีที่อยู่นอกเขตเมืองหรือในเขตชนบท แต่โดยทั่วไปสตรีมีความต้องการที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอายุต่างกัน พบว่า มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง และด้านสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2 จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันอายุเป็นตัวแปรที่สำคัญในการมาเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษา นอกโรงเรียนมีช่วงอายุที่แตกต่างกันมาก จึงมีองค์ประกอบซึ่งแตกต่างกันในหลายลักษณะ เช่น ทางอารมณ์ สติปัญญา บทบาทหน้าที่ทางสังคม และการประกอบอาชีพ จึงเกิดเป็นพัฒนาการในแต่ละช่วงอายุของมนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับ สวัสดิ์ วัฒนวงศ์ (2529:234) พัฒนาการและการเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ เป็นความรู้ที่มามีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการศึกษานอกกระบวนโรงเรียนโดยตรง ซึ่งเนื้อหาและแนวความคิดส่วนใหญ่ ได้มุ่งไปสู่เป้าหมายโดยได้กล่าวถึง ลักษณะและการกิจเชิงพัฒนาของผู้ใหญ่แต่ละวัย ว่ามีความรับผิดชอบและบทบาทอะไรบ้าง ทั้งนี้เพราะว่า บทบาทของผู้ใหญ่มักจะมีผลกระทบโดยตรงกับการเรียนรู้ และในการจัดกิจกรรมควรจะได้คำนึงถึงองค์ประกอบ ซึ่งประกอบไปด้วย ระยะเวลาที่ยาวนานในช่วงชีวิตของผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงบทบาทภาระหน้าที่ ฐานะของผู้ใหญ่ ประสบการณ์และการที่สามารถเป็นผู้เรียนด้วยตนเอง และทิพย์วรรณ นพวงศ์ อยุธยา (2526:32-34) กล่าวว่า แรงจูงใจในการมาเรียนมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัย ฐานะ และ โอกาสของบุคคลนั้น ๆ

นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีช่วงระยะเวลาการจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่างกัน พบว่ามีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (บอ.) เป็นหลักสูตรใหม่ ในจังหวัดอุทัยธานี เริ่มดำเนินการตั้งตั้งแต่ปี 2534 เป็นระยะเวลาเพียง 4 ปี จึงทำให้ผู้ที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มาเป็นช่วงเวลาต่างกันได้มีโอกาสทางการศึกษาหลักสูตรนี้ในช่วงระยะเวลาเท่า ๆ กัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาหลักสูตร บอ. ในด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาหลักสูตร บอ. ได้ให้ข้อมูลในแรงจูงใจด้านอื่น ๆ ในแบบสอบถาม อันได้แก่ ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต้องการความก้าวหน้า และได้รับความเบื่อกันเองจากครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับ เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525:19) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนของบุคคลขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวนค่าใช้จ่ายในการศึกษา ชื่อเสียงด้านคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สวัสดิ์ วัฒนวงศ์ (2533:11) ที่กล่าวว่า

เหตุจูงใจด้านอาชีพเป็นเหตุให้ผู้ใหญ่เข้าศึกษาต่อเป็นเหตุผลส่วนตัว และรองลงมาได้แก่ เพื่อพัฒนาตนเอง ต้องการเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง และเพื่อนำไปปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของครอบครัว เช่น กลุ่มแม่บ้าน เหตุจูงใจทางสังคมและเหตุผลอื่น เช่นสนใจกิจการนั้นโดยเฉพาะ โปรแกรมเปิดสอนอยู่ใกล้ ๆ บ้าน และมาเรียนเพราะมีเวลาว่างช่วงนั้นพอดี

นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่มีอาชีพต่างกัน พบว่าแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านอาชีพ ด้านสังคมและด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่าผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีแรงจูงใจโดยรวมแตกต่างจากผู้ที่ยังไม่มีอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากผู้ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่ประกอบอาชีพส่วนตัวมีความรับผิดชอบต่างจากผู้ที่ยังไม่มีอาชีพ หรือผู้ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ เพราะผู้เรียนต้องการความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ และเป็นการเรียนวิชาชีพอยู่กับบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526:32-34) ที่กล่าวว่า แรงจูงใจในการมาเรียน มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับวัย ฐานะ และ โอกาสของบุคคลนั้น ๆ และสอดคล้องกับความคิดเห็นของ เจื้อจันท์ จงสถิตอยู่ (2525:19) แรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนของบุคคลขึ้นอยู่กับฐานะทางเศรษฐกิจ จำนวนค่าใช้จ่ายในการศึกษา

นักศึกษาหลักสูตร ปอ. ที่มีอาชีพของผู้ปกครองต่างกัน พบว่าแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 5 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อาชีพของผู้ปกครองนักศึกษาหลักสูตร ปอ. มีอาชีพเหมือนกัน คือ เกษตรกรรม ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามถึง 237 คน คิดเป็นร้อยละ 80.07 ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา (2526:32-34) ครอบครัวใดมีฐานะทางเศรษฐกิจดีมักจะพยายามส่งเสียบุตรหลานให้ได้เรียนถึงระดับสูงสุดเท่าที่สติปัญญาจะเอื้ออำนวย ส่วนครอบครัวใดที่มีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดี จำเป็นต้องให้ออกไปประกอบอาชีพช่วยเหลือครอบครัวก่อนเมื่อมีโอกาสในภายหลังและถ้ามีความสนใจกลับเข้าศึกษาต่อใหม่

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของนักศึกษาหลักสูตร ปอ.

ปัญหาการเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. พบว่าด้านอาชีพ ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ และขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเองขาด

แหล่งส่งเสริมความรู้ และไม่ทราบจะพัฒนาตนเองอย่างไร ไม่มีคนสอน ด้านสังคม มีการพบปะกันน้อยและไม่ชอบเข้าสังคม ด้านอื่น ๆ ไม่ค่อยมีเวลาเรียน เพราะต้องประกอบอาชีพ และพ่อ แม่ ไม่ใคร่ให้การสนับสนุน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในชนบทการบริหารของรัฐไปไม่ถึงถึง และมีความขาดแคลนแหล่งข้อมูลที่ส่งเสริมความรู้ ประชาชนต้องใช้เวลาประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีเวลาน้อย ผู้ปกครองต้องการใช้แรงงานจึงไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการศึกษาและไม่สนับสนุนให้เรียน เมื่อมีโอกาสนี้และได้รับฟังการแนะนำเห็นช่องทางจึงตัดสินใจเลือกเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สมคิด อิศระวัตน์ (2533:33) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่องลักษณะการตัดสินใจด้านอาชีพของประชาชนว่า ลักษณะการตัดสินใจในการเลือกอาชีพของประชาชนที่อยู่นอกกระบวนโรงเรียนส่วนใหญ่ "คิด-ตัดสินใจ-กระทำ" ไม่มีการค้นคว้าหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ได้รับความรู้เดิม การพึ่งพาตนเองหรือการทำงานไม่มีผลต่อกระบวนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพของประชาชนและสอดคล้องกับข้อสรุปของ วินัย สายหงษ์ (2533:244) ว่าการจัดหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.) เป็นการแก้ปัญหาผู้ปกครองไม่เห็นคุณค่าของการเรียนต่อ

ข้อเสนอแนะในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. พบว่านักศึกษาให้ข้อเสนอแนะด้านอาชีพ ให้หน่วยงานต่าง ๆ ควรให้ความช่วยเหลือ และจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้เพียงพอกับการประกอบอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ควรจัดทัศนศึกษาและดูงานมากขึ้น และควรศึกษาเพิ่มเติมทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ด้านสังคม ควรจัดให้มีการพบกลุ่มอย่างจริงจัง และด้านอื่น ๆ ให้ลดเวลาเรียนจาก 3 ปี เหลือ 2 ปี และให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนหมู่บ้านมากขึ้น ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชาชนในชนบทยังมีความต้องการที่จะให้หน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปเยี่ยมเยียน นำข้อเสนอแนะ ไปให้ และนำวัสดุอุปกรณ์ไปช่วยเหลือ เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ออกไปพบเห็นการทำงานในพื้นที่อื่น จึงประสงค์จะได้พบเห็นการทำงานทำอาชีพของผู้อื่นแล้วนำกลับมารวมกลุ่มจัดทำบ้าง ซึ่งสอดคล้องกับ ชาตรี อายุวัฒน์ และคณะ (ม.ป.ป.: 69-71) ซึ่งได้ศึกษาเด็กและเยาวชนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ไม่ได้ศึกษาต่อเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางการจัดการศึกษานอกโรงเรียนว่า การฝึกวิชาชีพให้ตรงกับความต้องการ และให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร สอดแทรกคุณธรรมที่จำเป็น ฝึกอาชีพเชิงธุรกิจ จัดวัสดุฝึกให้ผู้เรียนไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน ผู้เรียนชอบในการจัดให้มีการทัวอาชีพและฝึกทักษะนอกสถานที่ ให้ความรู้ร่วมกันในระบบกลุ่ม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะด้านการปฏิบัติ

1. จากผลการวิจัยในการศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร ปอ. โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การเรียนหลักสูตร ปอ. อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ ดังนั้น กรมการศึกษานอกโรงเรียนจึงควรสนับสนุนให้มีการจัดต่อไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการยกระดับการศึกษาของประชาชน เป็นการตอบสนองนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษา

2. จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. มีแรงจูงใจในการมาเรียนด้านอาชีพมากที่สุดเพราะ เป็นการเรียนอยู่กับบ้าน ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพและต้องการความสำเร็จในการประกอบอาชีพอันแสดงให้เห็นว่า หลักสูตร ปอ. เป็นการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนจึงควรจัดกลุ่มในชุมชนหรือหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้สะดวกในการพบกลุ่ม และครูประจำกลุ่มสามารถติดตามผลการเรียนได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

3. จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. มีแรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ การได้รับความเป็นกันเองจากครูประจำกลุ่ม ต้องการความก้าวหน้าและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ดังนั้น การที่ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอจะสรรหาและบรรจุครูประจำกลุ่ม ปอ. ควรได้จัดการอบรมตามหลักสูตรการอบรมและให้เน้นหนักในเรื่องการมีมนุษยสัมพันธ์ การสร้างความคุ้นเคย แก่ผู้เรียนเป็นพิเศษด้วย

4. จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. มีปัญหาในการเรียน คือขาดแคลนเงินทุน และขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ จึงควรได้จัดบูรณิเทศนักศึกษาหลักสูตร ปอ. แนะนำทางเลือกการประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรให้ใช้โครงการน้ำเพื่อชีวิตตามพระราชดำริหรือโครงการสวนหลังบ้าน ซึ่งเป็นโครงการที่มีหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนด้านงบประมาณ และวัสดุในการประกอบอาชีพ

5. จากการวิจัย พบว่า นักศึกษาหลักสูตร ปอ. เสนอแนะเพิ่มเติมให้จัดทัศนศึกษาหรือศึกษาดูงานให้มากขึ้นและให้เจ้าหน้าที่เยี่ยมเยียนหมู่บ้านให้มากขึ้น ดังนั้นศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดจึงควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาดูงาน และจัดหาแหล่งความรู้ในการศึกษาดูงานให้มากขึ้น ตลอดจนให้ออกนิเทศบ่อยครั้งและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจในการมาเรียนจากกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น นักศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญ ประเภททางไกล เป็นต้น
2. ควรมีการวิจัยติดตามผลนักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่จบหลักสูตรแล้วว่าได้มีการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้อย่างไร โดยศึกษาในลักษณะของการสัมภาษณ์ เพื่อเจาะลึกในแต่ละประเด็นจากกลุ่มผู้เรียน หรือครูประจำกลุ่ม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤษฎา ศักดิ์ศรี. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น, 2530.
- กมลรัตน์ หล้าสงฆ์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2528.
- การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. การขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน.
กรุงเทพฯ : รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2534.
- _____. "การออกแบบการวิจัย," ชุดวิชาวิจัยทางการศึกษานอกโรงเรียน.
เล่มที่ 9, กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชนจำกัด, 2538.
- _____. คู่มือการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533, กรุงเทพฯ :
รุ่งศิลป์การพิมพ์ (1977) จำกัด, 2533. ก.
- _____. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2533. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
การศาสนา, 2533. ข.
- _____. 5 แนวทางสำคัญเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขยายโอกาส กศน. ราชบุรี : ศูนย์การ
ศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง, 2536.
- คงเดช พรหมยา. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่อโอกาสการเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531. อุดลำนเา.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : สำนักงาน. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535.
กรุงเทพฯ : พับลิชชิ่ง, 2535.
- จำเนียร ช่างโชติ และคณะ. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ม.ป.ป.
- เจือจันทร์ จงสกลิตอยู่. "ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก"
วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 2 : 17-23 ; ธันวาคม 2524 - มกราคม 2525.
- ชม ภูมิภาค. จิตวิทยาการเรียนการสอน. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2516.

ชาตรี อายวัฒน์และคณะ. "โครงการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสำหรับเด็กและเยาวชน
ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และไม่ได้ศึกษาต่อ," ในเอกสารวิจัยบรรณทัศน์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน ในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน ระยะที่ 6
(ปีงบประมาณ 2530-2534). กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน.

ม.ป.ป. อัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธมนาวิน. จิตวิทยาสังคม. 2519. อัดสำเนา.

ทิพย์วรรณ นพวงศ์ ณ อยุธยา. "เรียนเพื่ออะไร," วิทยาสาร. 4 : 32-35;

ตุลาคม - ธันวาคม 2526.

อรรถศักดิ์ หมั่นจักร และศรีสง่า กรรณสูต. จิตวิทยาธุรกิจ. กรุงเทพฯ : พัทธอักษร,
2523.

นิภา นิธยานน. การปรับตัวและบุคลิกภาพ จิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต.

กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินติ้ง เฮาส์, 2530.

บรม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ : ทิพย์อักษร,
2528.

ประหยัด ทองมาก. ความวิตกกังวล นิสัยในการเรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน
ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำกว่าระดับความฉลาด. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529. อัดสำเนา.

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ : สำนักงาน. นโยบายและเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ.

กรุงเทพฯ : ครูสภาลาดพร้าว, 2537.

_____. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พล.อ. สัมพันธ์ ทองสมศรี กับนโยบายและการ
ดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน, 2535.

พจน์ สะเพียรชัย. "การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน," วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 2:7-35;

ธันวาคม 2525 - มกราคม 2526

พรณี ช.เจนจิต. จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์,

2528.

พรณี ชุทัย เจนจิต. จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว.

เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 1 - 8, นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,

2533.

- พวงเพชร วัชรอยู่. แรงจูงใจในการทำงาน. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรินต์ติ้งเฮาส์, 2537.
- ไพศาล หวังพานิช. วิธีการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531. อัดสำเนา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.
- วัชร โอภากกร. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมสร้างเสริมในครอบครัวและสถานศึกษา กับ จิตลักษณะที่เอื้อต่อการเป็นผู้ประกอบการของนักศึกษาอาชีวศึกษาในภาคใต้. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2533.
- วินัย สายหงษ์. "หลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (บอ.)," รวมบทความการศึกษานอกโรงเรียนเล่ม 11. กรุงเทพฯ : โอเดียนสแควร์, 2535.
- วิไล แยมสาขา และคณะ. "การวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาอาชีพสำหรับสตรีในประเทศไทย," ในเอกสารวิจัยบรรณทัศน์ กรมการศึกษานอกโรงเรียนในแผนพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียนระยะที่ 6 (ปีงบประมาณ 2530-2534). กรุงเทพฯ : กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน. ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- สมคิด อิสระวัฒน์. "ลักษณะการตัดสินใจด้านอาชีพของประชาชนซึ่งอยู่นอกกระบวนโรงเรียน," วารสารการศึกษานอกกระบวน. 1 : มกราคม - เมษายน 2533.
- สุภา จันทน์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.
- สุชาติ จันทนบ, สมคิด พรหมจักษ์ และคณะ. "การประเมินผลการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด," วารสารวิจัยสหเทศการศึกษานอกโรงเรียน. 2 : พฤษภาคม - สิงหาคม 2535.
- สุพันธ์ เปรมศรี. สาเหตุการเลือกเรียนวิชาชีพของนักศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นในหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การศึกษานอกโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2529.

สัณณิ วัฒนวงศ์. จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.

_____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : O.S. Printing House, 2527.

สุวิทย์ เจริญสุข. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : อักษรบริการ, 2515.

อุบลรัตน์ เพ็งสภิตย์. จิตวิทยาการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชนจำกัด, 2529.

อัญชลี แจ่มเจริญ. จิตวิทยาธุรกิจ ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย. กรุงเทพฯ : เจริญผล,
2530.

Morstain, Barry R. and John C. Smart "Reasons for Participation
in Adult Education Courses : A Motivariate Analysis of Group
Differences," Adult Education. Vol. 24, No.2, 1974.

Murdock, Joseph Mclena Rev. "An Investigation of the Factor
Influencing the Occupational Choice of Selected College
Students," Dissertation Abstracts. 25(4) : 2351; October, 1964.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 1189/

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี
ถนนศรีอุทัย อ.เมือง จ.อุทัยธานี 61000

25 พฤศจิกายน 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดชัยนาท

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด

ด้วยนายมงคล ค่อยประเสริฐ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาเอกการศึกษา
ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้จัดทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง แรงจูงใจใน
การมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปว.) ในจังหวัดอุทัยธานี มีความ
ประสงค์จะหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือในการสอบถาม จึงขออนุญาตใช้แบบสอบถามแก่
นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปว.) ในเขตอำเภอมนัมนรรมย์, วัดสิงห์ และหันคา ซึ่ง
เป็นอำเภอติดต่อกับจังหวัดอุทัยธานี ซึ่งมีใช้กลุ่มเป้าหมายในการสำรวจ จำนวนทั้งสิ้นอำเภอละ
10 ชุด รวม 30 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุญาต และมอบหัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน
อำเภอทั้ง 3 อำเภอให้ความร่วมมือต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

มงคล ค่อยประเสริฐ

(นายมงคล ค่อยประเสริฐ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี

ฝ่ายบริหาร

โทร. (056) 511511

ที่ ศธ 1189/

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี
ถนนศรีอุทัย อ.เมือง จ.อุทัยธานี 61000

25 ธันวาคม 2538

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บแบบสอบถาม

เรียน หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทุกอำเภอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ชุด

ด้วย นายมงคล ค่อยประเสริฐ นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาเอกการศึกษา
ผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ได้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง แรงจูงใจใน
การมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรอาชีพ (บอ.) ในจังหวัดอุทัยธานี โดยจัดสุ่ม
ตัวอย่างทั้ง 8 อำเภอ จำนวน 296 คน

จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านได้มอบหมายให้ครู บอ. ครูอาสาฯ และเจ้าหน้าที่
ดำเนินการจัดให้นักศึกษากรอรายละเอียดในแบบสอบถาม ตามจำนวนกลุ่มและรายชื่อที่
แนบท้ายนี้และขอให้รวบรวมส่งศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี ภายในวันที่ 10
มกราคม 2539

จึงเรียนมาเพื่อให้ความอนุเคราะห์ต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

มงคล ค่อยประเสริฐ

(นายมงคล ค่อยประเสริฐ)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี

ฝ่ายบริหาร

โทร. (056) 511511

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับการทำปริญญานิพนธ์

เรื่อง แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.)
ในจังหวัดอุทัยธานี

คำชี้แจงในการกรอกแบบสอบถาม

1. การศึกษาครั้งนี้ เพื่อศึกษาแรงจูงใจของนักศึกษาที่สมัครเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามด้านแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เรียน ปอ. ไม่ต้องง้องานใครทำ
มีอาชีพ มีรายได้
สบายใจกว่าการเป็นลูกจ้างผู้อื่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานส่วนตัว

[] 1 [] 2 [] 3

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ [] 5
 - [] ชาย
 - [] หญิง
2. อายุ [] 6
 - [] ต่ำกว่า 18 ปี
 - [] 18 - 26 ปี
 - [] สูงกว่า 26 ปีขึ้นไป
3. จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 [] 7
 - [] 1 - 3 ปี
 - [] 4 - 6 ปี
 - [] มากกว่า 6 ปีขึ้นไป
4. อาชีพของนักศึกษา [] 8
 - [] ประกอบอาชีพส่วนตัว
 - [] ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ
 - [] ยังไม่มีอาชีพ
5. อาชีพของผู้ปกครอง [] 9
 - [] รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 - [] เกษตรกรรม
 - [] ค้าขาย
 - [] รับจ้าง
 - [] อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 2 ด้านแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง 5, 4, 3, 2 หรือ 1 ตามที่ท่านเห็นว่าเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.) โดยให้มีระดับคะแนนดังนี้

<u>มากที่สุด</u>	มีระดับคะแนน	5
<u>มาก</u>	มีระดับคะแนน	4
<u>ปานกลาง</u>	มีระดับคะแนน	3
<u>น้อย</u>	มีระดับคะแนน	2
<u>น้อยที่สุด</u>	มีระดับคะแนน	1

ตัวอย่าง

ข้อ	แรงจูงใจในการมาเรียน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
0.	ชอบและสนใจที่จะเรียนวิชานี้.....	...	...	./.	...	...
00.	ต้องการได้รับความรู้ใหม่ ๆ.....	./.	...	...	...	...

คำอธิบาย จากตัวอย่างข้อ 0. ถ้าท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง 3 แสดงว่าแรงจูงใจในการมาเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

จากตัวอย่างข้อ 00 ถ้าท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง 5 แสดงว่าแรงจูงใจในการมาเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อ	แรงจูงใจในการมาเรียน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	
	<u>แรงจูงใจในด้านอาชีพ</u>						
1.	เพื่อนำไปประกอบอาชีพหลัก.....	...	...	...	...	...	[]10
2.	เพื่อนำไปประกอบอาชีพรอง.....	...	...	...	...	...	[]11
3.	ครอบครัวประกอบอาชีพนั้น ๆ อยู่ก่อนแล้ว	...	...	...	...	...	[]12
4.	สร้างความมั่นใจให้กับตนเอง.....	...	...	...	...	...	[]13
5.	โอกาสในการเลือกอาชีพมีมากขึ้น.....	...	...	...	...	...	[]14
6.	เป็นการเรียนวิชาชีพอยู่กับบ้าน.....	...	...	...	...	...	[]15
7.	มีทุนทางบ้านสนับสนุนพอเพียง.....	...	...	...	...	...	[]16
8.	มีทุนส่วนหนึ่งจากรัฐลงทุนให้เป็น คำตัดสิน.....	...	...	...	...	...	[]17
9.	วิชาชีพที่เรียนเหมาะสมกับบุคลิกภาพ ของคุณ.....	...	...	...	...	...	[]18
10.	ต้องการมีอาชีพอิสระ.....	...	...	...	...	...	[]19
11.	ต้องการเปลี่ยนอาชีพ.....	...	...	...	...	...	[]20
12.	ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ.....	...	...	...	...	...	[]21
13.	ต้องการความสำเร็จในการประกอบอาชีพ	...	...	...	...	...	[]22
14.	ต้องการปรับปรุงงานอาชีพที่ทำอยู่.....	...	...	...	...	...	[]23
15.	ต้องการเป็นเจ้าของกิจการ.....	...	...	...	...	...	[]24
16.	การเรียนวิชาชีพจะช่วยให้หารายได้ เลี้ยงตนเอง.....	...	...	...	...	...	[]25
17.	การประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงให้ แก่ชีวิต.....	...	...	...	...	...	[]26
18.	มีความเชื่อว่าความรู้ที่ได้จากหลักสูตร วิชาชีพ บอ. สามารถประกอบอาชีพได้..	...	...	...	...	...	[]27

ข้อ	แรงจูงใจในการมาเรียน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
19.	การเรียนรู้ด้านอาชีพช่วยให้ทำงาน ทำได้ง่าย.....	...	...	...	...	...
	<u>แรงจูงใจในด้านมุ่งพัฒนาตนเอง</u>					
1.	สมัครใจเรียนเอง.....	...	...	...	...	...
2.	โอกาสในการเลื่อนระดับ/ตำแหน่ง.....	...	...	...	...	...
3.	เพิ่มพูนความรู้/ประสบการณ์ด้านอาชีพ...	...	...	...	...	...
4.	ยกระดับของตนเองด้วยการเรียน.....	...	...	...	...	...
5.	เพิ่มวุฒิทางการศึกษาด้านอาชีพ.....	...	...	...	...	...
6.	เป็นวิธีเรียนที่ใช้เวลาน้อย.....	...	...	...	...	...
7.	เป็นวิธีการเรียนรู้อย่างใช้ทุนน้อย.....	...	...	...	...	...
8.	เห็นตัวอย่างวิธีเรียนจากนักศึกษารุ่นพี่...	...	...	...	...	...
9.	สร้างความภูมิใจให้กับตนเอง.....	...	...	...	...	...
10.	หารายได้ได้ด้วยตนเอง.....	...	...	...	...	...
11.	มีความรู้ทัดเทียมกับผู้อื่น.....	...	...	...	...	...
12.	พิสูจน์ตนเองว่าสามารถเรียนรู้ได้.....	...	...	...	...	...
13.	เป็นเกียรติยศของวงศ์ตระกูล.....	...	...	...	...	...
14.	ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้าน อาชีพต่าง ๆ.....	...	...	...	...	...
15.	ต้องการแสวงหาความรู้ในส่วนที่ขาดอยู่.. <u>แรงจูงใจด้านสังคม</u>	...	...	...	...	...
1.	เพื่อนแนะนำให้เรียน.....	...	...	...	...	...
2.	ปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ง่าย.....	...	...	...	...	...
3.	พบปะสังสรรค์กับเพื่อนร่วมอาชีพ.....	...	...	...	...	...
4.	เป็นที่ยอมรับของสังคม.....	...	...	...	...	...

[] 28

[] 29

[] 30

[] 31

[] 32

[] 33

[] 34

[] 35

[] 36

[] 37

[] 38

[] 39

[] 40

[] 41

[] 42

[] 43

[] 44

[] 45

[] 46

[] 47

ข้อ	แรงจูงใจในการมาเรียน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	
5.	เห็นเพื่อนเรียนจึงสมัครเรียน.....	...	...	...	...	...	[] 48
6.	มีโอกาสในการเลื่อนระดับ/เงินเดือน...	...	...	...	...	...	[] 49
7.	มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน..	...	...	...	...	...	[] 50
8.	การเรียนวิชาชีพทำงานกับเพื่อนได้.....	...	...	...	...	...	[] 51
9.	ต้องการมีเพื่อนใหม่.....	...	...	...	...	...	[] 52
10.	ต้องการรู้จักเพื่อนต่างเพศ.....	...	...	...	...	...	[] 53
11.	นำความรู้ไปพัฒนาครอบครัว.....	...	...	...	...	...	[] 54
12.	ต้องการปรับปรุงตนเอง ในด้านการ เข้าสังคม.....	...	...	...	...	...	[] 55
13.	อาชีพที่เรียนสอดคล้องกับความต้องการ ของชุมชน.....	...	...	...	...	...	[] 56
14.	ได้แนวทางปรับปรุงสถานที่ทำงานของตน.	...	...	...	...	...	[] 57
15.	การเรียนทำให้ได้รับการยกย่องจากสังคม	...	...	...	...	...	[] 58
16.	ต้องการพัฒนาชุมชนที่อาศัยอยู่ให้ดีขึ้น....	...	...	...	...	...	[] 59
17.	การเรียนวิชาชีพช่วยสร้างชื่อเสียงให้ แก่ตนเอง.....	...	...	...	...	...	[] 60
<u>แรงจูงใจด้านอื่น ๆ</u>							
1.	ต้องการหลักฐานการศึกษาจากทาง ราชการ.....	...	...	...	...	...	[] 61
2.	สถานที่เรียนอยู่ใกล้บ้าน	...	...	...	...	...	[] 62
3.	ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์.....	...	...	...	...	...	[] 63
4.	มีความอยากรู้อยากเห็นทางวิชาการ ด้านอาชีพ.....	...	...	...	...	...	[] 64
5.	เรียนตามความต้องการของครอบครัว...	...	...	...	...	...	[] 65

ข้อ	แรงจูงใจในการมาเรียน	ระดับคะแนน					
		5	4	3	2	1	
6.	ต้องการแสวงหาความรู้เกี่ยวกับ โลกของงานอาชีพ.....	...	...	...	...	...	[166
7.	เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในชั้นสูงต่อไป.	...	...	...	...	...	[167
8.	ได้รับความเป็นกันเองจากครูประจำกลุ่ม.	...	...	...	...	...	[168
9.	เป็นโอกาสที่ได้มาเรียนไม่อยู่ในโลกแคบ.	...	...	...	...	...	[169
10.	ได้มีโอกาสไปศึกษาดูงานอาชีพกับเพื่อน..	...	...	...	...	...	[170
11.	ได้รับความรู้จากการแนะนำของศูนย์ ฯ...	...	...	...	...	...	[171
12.	ต้องการความก้าวหน้า.....	...	...	...	...	...	[172
13.	ศูนย์ ฯ อำนวยความสะดวกในการเรียน.	...	...	...	...	...	[173

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการมาเรียนหลักสูตร
ประกาศนียบัตรอาชีพ (ปอ.)

ด้านอาชีพ ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ด้านสังคม ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ด้านอื่น ๆ ปัญหา.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ค

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายประถม สัมครพงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี
2. นายเฉลย เครื่องเนียม ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดอุทัยธานี
3. นางสาวอุไร เรือนโซง ศึกษาธิการ
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นายมงคล ค่อยประเสริฐ
เกิดวันที่	29 พฤษภาคม 2485
สถานที่เกิด	ตำบลบางเชือกหนัง อำเภอดงลิ้นจี่ จังหวัดธนบุรี (กทม.)
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	305/14 ถนนวงศาโรจน์ ตำบลอุทัยใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี 61000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี
สถานที่ทำงาน	ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดอุทัยธานี กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
วุฒิทางการศึกษา	
พ.ศ. 2500	ม. 6 จากโรงเรียนมัธยมวัดสระเกศ
พ.ศ. 2503	ปวช. จากโรงเรียนช่างกลธนบุรี
พ.ศ. 2509	ปวส. (แผนกช่างเครื่องยนต์) จากวิทยาลัยเทคนิค กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2512	ปม. จากวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพฯ
พ.ศ. 2522	ศศ.บ. (วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ วิชาโทบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

แรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษา
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปอ.)
ในจังหวัดอุทัยธานี

บทคัดย่อ
ของ
มงคล ค้อยประเสริฐ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
พฤษภาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. ในจังหวัดอุทัยธานี ในด้านอาชีพ ด้านมุ่งพัฒนาตนเอง ด้านสังคม ด้านอื่น ๆ และเปรียบเทียบแรงจูงใจในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. จำแนกตาม เพศ อายุ จำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพของนักศึกษา และอาชีพของผู้ปกครอง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตร บอ. ในจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 296 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ผลการศึกษาค้นคว้า สรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาหลักสูตร บอ. ในจังหวัดอุทัยธานี มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีเพศต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แรงจูงใจด้านมุ่งพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอายุต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งหมด

4. นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีจำนวนปีที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ต่างกัน มีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า แรงจูงใจในการมาเรียนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่มีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียนโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านอาชีพ ด้านสังคมและด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านมุ่งพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. นักศึกษาหลักสูตร บอ. ที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการมาเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ปัญหาในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. คือ ขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ ขาดแหล่งส่งเสริมความรู้ มีการพบปะกันน้อยและไม่มีใครมีเวลาเรียน เพราะต้องประกอบอาชีพ

8. ข้อเสนอแนะในการมาเรียนของนักศึกษาหลักสูตร บอ. คือ ต้องการให้หน่วยงานต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือ จัดทัศนศึกษาและดูงานมากขึ้น ต้องการให้มีการพบกลุ่มอย่างจริงจัง และต้องการให้ลดเวลาการเรียนจาก 3 ปีเหลือ 2 ปี

STUDENT MOTIVATION ON ENROLLING
IN VOCATIONAL SECONDARY CERTIFICATE
IN CHANGWAT UTHAI THANI

AN ABSTRACT

BY

MONGKOL KCPRASERT

Presented in a partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

May 1996

The purposes of this research were to study the student's motivation on enrolling in vocational secondary certificate in Changwat Uthaithani concerning in 4 areas : vocational, self-development, social and others, and to compared the motivation by sex, age, years after graduation in pratom 6 level, students' occupations and parents' occupations.

The sample were 296 students in vocational secondary certificate. The instrument used in collecting data were questionnaires. The statistics used for data analysis were percentages, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The result of this research were as follows:

- 1) The student's motivation on enrolling in vocational secondary certificate in Changwat Uthaithani were at a high level.

- 2) The student's motivation with different sex had significantly different in total at .05 level when considered in each area it was found that there was significantly different in self-development at .01 level and significantly different in others at .05 level.

- 3) The student's motivation with different age had Significantly different in total at .01 level when considered in each area it was found that others areas was significantly different at .01 level and the others were significantly different at .05 level.

- 4) The student's motivation with different years after graduation in protom 6 level had no significantly different in total but when considered in each area it was found that there was significantly different in others area at .05 level.

- 5) The student's motivation with different occupation

had significant different in total at .01 level when considered in each area it was found that there were significantly different in vocational, social, and others area at .01 level and self-development at .05 level.

6) The student's motivation with different parent's occupation had no significance different in both total and in each area.

7) The problems of studying in vocational secondary certificate were lacking of money to support in raising career, lacking of knowledge center, and lacking of time to meet classes.

8) Suggestions in studying of vocational secondary certificate were some assistances and supporting from the government units, the government should provide more education tours and study on sitework visiting strickly meeting class should be done and decreased time to study from 3 years to 2 years.